

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาในการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนา
อัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการนำ
ร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน ในด้านการดำเนินงานตามโครงการ และด้านการ
ประเมินผลโครงการ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและ
เยาวชน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง จำนวน 106 คน แบ่ง
เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชนจำนวน 1 คน
ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน ผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนจำนวน 37 คน และ
ผู้ปกครองจำนวน 60 คน และจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนและ
กิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนละ 3 ครั้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 7 ตอน ดังนี้คือ

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินงานโครงการนำ-
ร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู
- ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียน
- ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
- ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดชื่อโรงเรียนใหม่เป็น
โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 แทนการใช้ชื่อจริงของโรงเรียนที่เข้า
ร่วมโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินงานโครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

1.1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการเป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 41-50 ปี วุฒิก่อนการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีตำแหน่งเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีหน้าที่ดังนี้ คือติดตามผลการดำเนินงานและนิเทศประเมินผล ให้คำแนะนำปรึกษา ในการจัดหาและสร้างสื่ออุปกรณ์ต้นแบบ ให้กับครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยปฏิบัติหน้าที่นี้ในโครงการมาเป็นเวลา 3 ปี

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

การคัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการ คณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการมีวิธีคัดเลือกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ คือ พิจารณาคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้าน ครู บุคลากร อาคารสถานที่ และโรงเรียนมีความสนใจในโครงการและต้องการเข้าร่วมโครงการ โดยทางคณะกรรมการมีการนำเสนอข้อมูลให้แก่โรงเรียน 3 ข้อคือ 1) เป็นการปรับโครงสร้างในการจัดระบบการศึกษาในโรงเรียนทั้งหมดหากโรงเรียนพิจารณาเห็นชอบจึงจะนำโครงการมาทำที่โรงเรียน 2) บุคลากรครูในโรงเรียนมีความขยัน มีผลงานดีเด่น โดยคณะกรรมการดำเนินโครงการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรและผลงานดีเด่นของโรงเรียนจากเอกสาร, ข่าวสารต่าง ๆ 3) โรงเรียนต้องจัดหางบประมาณเพื่อมาดำเนินการเอง ในการจัดหาเอกสาร ค่าตอบแทนของคณะกรรมการที่ไปนิเทศในบางส่วน และมูลนิธิศดศรี-สฤณีวงศ์ สนับสนุนงบประมาณบางส่วน

การประสานงานกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ คณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการมีการประสานงานกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คือ สาขาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ศิลปะ และภาษาอังกฤษ ไปตรวจเยี่ยมเสนอแนะข้อมูลวิธีสอนรวมทั้งนิเทศที่โรงเรียนโดยตรง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

คณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการนำร่อง ฯ ประกอบด้วยบุคลากร 4 ฝ่ายคือ

1) ฝ่ายการเรียนการสอน โครงการดำเนินการจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิทยาศาสตร์คือ ดร.อุษณีย์ ยศยิ่งยวด ผู้เชี่ยวชาญในสาขาภาษา คือ ดร.สำออง หิรัญบุรณะ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาคณิตศาสตร์คือ รองศาสตราจารย์ศักดิ์ดา บุญโต

ผู้เชี่ยวชาญในสาขาคอมพิวเตอร์คือ ดร.อุษณีย์ โพธิสุข ผู้เชี่ยวชาญในสาขาศิลปะ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกชพันธุ์ ทองงาม ผู้เชี่ยวชาญในสาขาทดสอบและประเมินผลนักเรียน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์ ผู้เชี่ยวชาญในด้านทักษะพื้นฐานคือ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี ผู้เชี่ยวชาญในด้านสื่อและอุปกรณ์คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดิมา วัฒนศิริ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาการแนะแนวและจิตวิทยา คือ อาจารย์ศิริรัตน์ ภู่สกุลเจริญศักดิ์ บุคลากรเหล่านี้มีหน้าที่ให้การอบรมครูเกี่ยวกับเทคนิควิธีเฉพาะแต่ละสาขาวิชา เพื่อฝึกนักเรียนให้มีทักษะพื้นฐาน คิดเป็น และแสดงออกได้ในสาขาวิชานั้น ช่วยเหลือครูในการสอนวิชาต่าง ๆ ในสภาพจริงรวมทั้งการทดสอบ และประเมินผลนักเรียนโดยร่วมมือกับฝ่ายทดสอบและประเมินผล เตรียมต้นฉบับเทคนิคในการฝึกนักเรียนในแต่ละวิชา เพื่อจัดพิมพ์คู่มือเผยแพร่และเขียนเรื่องลงในจดหมายข่าวสื่อสารกับผู้ปกครอง ช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน

2) ฝ่ายทดสอบและประเมินผล มีหน้าที่วิเคราะห์แบบทดสอบและดำเนินการทดสอบนักเรียนในโครงการในสาขาวิชาต่าง ๆ และทั่วไป วิจัยและพัฒนาแบบทดสอบเพื่อสร้างข้อทดสอบมาตรฐานในการวัดทักษะต่างๆ ในโครงการให้การอบรมครูเกี่ยวกับการทดสอบและประเมินผลนักเรียนในโครงการเตรียมต้นฉบับวิธีการทดสอบและประเมินผลนักเรียน เพื่อจัดพิมพ์คู่มือเผยแพร่และเขียนเรื่องลงในจดหมายข่าวเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครอง

3) ฝ่ายแนะแนว มีหน้าที่ให้การอบรมและให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการแนะแนวและจิตวิทยาของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ร่วมกับฝ่ายทดสอบและประเมินผล จัดการทดสอบนักเรียนทางสติปัญญา จิตวิทยา บุคลิกภาพ ความถนัด เจตคติ เพื่อวางแผนการสอนและช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล เตรียมต้นฉบับเทคนิคการแนะแนว เพื่อจัดพิมพ์คู่มือเผยแพร่และเขียนเรื่องลงในจดหมายข่าวเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ช่วยเหลือครูในการแนะแนวนักเรียนในโครงการ และจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

4) ฝ่ายสภาพแวดล้อม มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินการ โครงการนำร่อง ให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดศูนย์วิทยาการ จัดบริเวณโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน

ปัญหาที่พบในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการแต่ละฝ่ายคือ คณะกรรมการทำภารกิจแล้วพบข้อบกพร่องของการดำเนินงานของโครงการจึงใช้เวลาไปในการปรับวิธีการดำเนินโครงการทำให้ขาดการแนะนำหรือนิเทศให้ครูที่เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

การประสานงานเพื่อขอความร่วมมือและช่วยเหลือด้านบุคลากรและงบประมาณ ได้มีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือในด้านบุคลากรจากมหาวิทยาลัยต่างๆ

โดยมีคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรเป็นผู้ประสานงานกับคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ส่วนด้านงบประมาณได้รับจากมูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์วงศ์ จำนวน 5 ล้านบาท และได้รับจากองค์กรเอกชนในลักษณะที่เป็นค่าตอบแทนจากการแปลเอกสาร ตำราเกี่ยวกับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยองค์กรเอกชนมีความประสงค์ที่จะนำบทความที่ได้จากการแปลไปพิมพ์เพื่อเผยแพร่

การจัดสรรงบประมาณ งบประมาณจำนวน 5 ล้านบาทซึ่งได้รับจากมูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์วงศ์ มีการจัดงบประมาณดังนี้คือเงินจำนวน 2.2 ล้านบาท นำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตคู่มือและวีดิทัศน์ต่อไปนี้เป็นคือ โรงเรียนจะพัฒนาอัจฉริยภาพเด็กได้อย่างไร ศูนย์วิชาการ ศูนย์เพื่อนเด็กในโรงเรียน การวัดและประเมินผลที่ส่งเสริมศักยภาพเด็ก เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพด้านคณิตศาสตร์ เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพด้านภาษาไทย เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมศักยภาพด้านศิลปะ กิจกรรมค่ายคิดเก่ง สมองไว สำหรับงบประมาณส่วนที่เหลือปัจจุบันยังคงอยู่เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการในขั้นตอนต่อไป

การนิเทศ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศ ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เป็นคณะกรรมการในแต่ละฝ่าย ซึ่งมีการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด มีการจัดอบรมในลักษณะการอบรมรวมทั้งโรงเรียน และการอบรมเป็นกลุ่มย่อยในแต่ละระดับชั้น โดยการสอนให้ครูดู ให้ครูได้ฝึกปฏิบัติ รวมทั้งสร้างสื่อต้นแบบให้ครูนำไปศึกษาและจัดทำ เมื่อกระบวนการในการนิเทศสิ้นสุดลงในแต่ละรายวิชาผู้นิเทศจะนำผลมาชี้แจงให้ผู้รับการนิเทศรับทราบโดยทันที

การประเมินผลโครงการ มีลักษณะการประเมินอย่างไม่เป็นทางการโดยการสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง รวมทั้งสื่อมวลชนที่ติดตามข่าวสาร ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ พบว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการนำร่องในโรงเรียนทุกฝ่ายมีความพึงพอใจกับการดำเนินโครงการ โดยให้เหตุผลว่าเป็นโครงการที่ดีควรจะดำเนินโครงการต่อเนื่องอีก คณะกรรมการจึงได้ดำเนินโครงการต่อเนื่องในระยะต่อไป

ปัญหาหรืออุปสรรคจากการดำเนินการตามโครงการ โครงการนี้ส่วนใหญ่จัดขึ้นในโรงเรียนเอกชน เนื่องจากพบว่า แม้ผู้บริหารโรงเรียนของรัฐบาลจะมีความสนใจและต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการก็ตามจะพบกับปัญหาในด้านข้อจำกัดของเวลา งบประมาณ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ มีน้อย ซึ่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการเสนอว่าสามารถแก้ไขได้โดยโรงเรียนจะต้องพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา โดยเจ้าหน้าที่โครงการจะดำเนินการแนะนำและจัดฝึกอบรมให้ ปัญหาอีกอีกอย่างหนึ่ง คือ งบประมาณของ

เจ้าของโครงการนำร่องมีจำกัด และมีวิธีการแก้ไขโดยให้ทางโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในด้านงบประมาณ

การวางแผนเพื่อดำเนินงานในขั้นตอนนี้ต่อไป ได้มีการวางแผนเพื่อดำเนินงานในขั้นตอนนี้ต่อไปโดยการเตรียมคณะกรรมการเพื่อที่จะพัฒนาเทคนิคการจัดการศึกษาในแต่ละสาขาวิชาโดยเฉพาะ เพื่อให้ครูผู้สอนในแต่ละสาขาวิชาเข้าใจในเนื้อหาวิชา การเตรียมกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลโดยละเอียดถึงขั้นมีความเชี่ยวชาญ สามารถสอนเด็กที่มีความถนัดและความสนใจในสาขาวิชาที่ตนสอนอยู่ได้ถึงขีดสุดหรือเต็มตามศักยภาพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

2.1.1 เพศ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพศหญิงทั้งหมด

2.1.2 อายุระหว่าง 41- 50 ปี จำนวน 1 คน อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 2 คน และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

2.1.3 วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรีจำนวน 3 คน โดยเป็นวิชาเอกการสอนสังคมจำนวน 1 คน วิชาเอกภาษาไทยจำนวน 1 คน และวิชาเอกการบัญชีจำนวน 1 คน ระดับปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอนจำนวน 1 คน

2.1.4 ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน เคยการเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชนจำนวน 3 คน โดยอบรมในปี พ.ศ.2538-2540 หัวข้อการอบรมคือ การแนะแนว การสอนวิทยาศาสตร์ การสอนภาษาไทย การสอนคณิตศาสตร์ การสอนภาษาอังกฤษ การนิเทศการศึกษา การประเมินผล การจัดศูนย์วิทยาการ การคัดเลือกเด็กที่จะเข้าร่วมโครงการ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางหน่วยงานที่จัดอบรมคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-ประสานมิตร และผู้บริหารจำนวน 1 คนไม่เคยเข้ารับการอบรม สัมมนาก็เกี่ยวกับโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 2.2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

2.2.1 เหตุผลที่ผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมโครงการนำร่อง ฯ

โรงเรียนที่ 1 เข้าร่วมโครงการเนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน
ที่จัดทำโครงการนำร่อง ฯ

โรงเรียนที่ 2 เข้าร่วมโครงการเนื่องจากผู้บริหารเคยเป็นกรรมการดำเนินงาน
ตามโครงการนี้มาก่อน

โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 เข้าร่วมโครงการเนื่องจากมีความคิดเห็น
ว่าเป็นโครงการที่ดีและหากโรงเรียนเข้าร่วมโครงการจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

2.2.2 การรับทราบนโยบาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของโครงการ

โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 4 รับทราบนโยบาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์
ของโครงการโดยได้รับทราบจากเอกสารของโครงการที่แจกให้ และประธานโครงการ
เป็นผู้ชี้แจงให้รับทราบ ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์หลักก็คือเสริมอัจฉริยภาพเด็กแต่ละคนให้
สู่ความเป็นเลิศ และใช้วิธีการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้

โรงเรียนที่ 2 รับทราบนโยบาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
เนื่องจากผู้บริหารเคยเป็นกรรมการดำเนินงานตามโครงการนี้

โรงเรียนที่ 3 รับทราบนโยบาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของโครงการ
อย่างไม่เป็นทางการ โดยเป็นการรับทราบจากบุคลากรของโรงเรียนอื่นที่เข้าร่วมโครงการ

2.2.3 การกำหนดปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตาม
โครงการนำร่อง ฯ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีการกำหนด ปรัชญา
นโยบาย และวัตถุประสงค์ แต่ยึดปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการในการดำเนิน
งานคือ นโยบายในการดำเนินโครงการคือเพื่อเป็นการสาธิตให้แก่บุคคลทั่วไปได้รับทราบ วัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยใช้เทคนิควิวัฒนาการอัจฉริยภาพ
เด็ก และให้เด็กทุกคนมีโอกาสพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของตนเอง 2. เพื่อปรับสภาพแวดล้อมที่
กระตุ้นและส่งเสริมการแสดงความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็ก 3. เพื่อจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรมของเด็กควบคู่ไปกับการฝึกทักษะการเรียนรู้และสร้างนิสัยการใฝ่รู้ให้แก่เด็ก
4. เพื่อดำเนินการให้เป็นโครงการตัวอย่างที่จะส่งเสริมเด็กที่มีอัจฉริยภาพในระบบโรงเรียนโดยทั่ว
ไปซึ่งไม่มีการแยกกลุ่มเด็กอย่างถาวร 5. เพื่อเผยแพร่แนวคิดและองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา
อัจฉริยภาพของเด็กและเยาวชน และให้มีการสร้างศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชนเต็มรูปแบบ
ในอนาคต

โรงเรียนที่ 3 มีการกำหนดปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ
ปรัชญาในการดำเนินงานคือ มุ่งการศึกษาในโรงเรียนที่จะพัฒนาความสามารถพิเศษของเด็กทุกคน

และมุ่งการศึกษาพิเศษที่ให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กที่โรงเรียนค้นพบว่ามีความพิเศษโดดเด่น วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานคือ เพื่อจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนนำร่องด้วยเทคนิควิธีที่ใช้ในการพัฒนาอัจฉริยภาพของเด็กเพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของตนเองโดยไม่แยกกลุ่มเด็กเก่งและเด็กอ่อน เด็กเก่งสามารถแสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ โดยจะเน้นวิชาการ 5 สาขาเป็นหลัก คือ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และศิลปะ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นและส่งเสริมการแสดงความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น ศูนย์วิชาการ ชมรมต่าง ๆ โลกความรู้ โลกอาชีพ กิจกรรมนอกหลักสูตร การใช้ทรัพยากรบุคคลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อจัดการศึกษาที่จะพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กควบคู่ไปกับการฝึกทักษะการเรียนรู้และสร้างวินัยใฝ่รู้ให้แก่เด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 ถือว่าเป็นวัยที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อดำเนินการให้เป็นโครงการตัวอย่างที่จะส่งเสริมเด็กที่มีอัจฉริยภาพในระบบโรงเรียนโดยทั่วไป โดยไม่แยกกลุ่มเด็กอย่างถาวร เพื่อเผยแพร่แนวคิดและองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอัจฉริยภาพของเด็กและเยาวชน และผลักดันให้มีการสร้างศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพของเด็กและเยาวชนเต็มรูปแบบในอนาคต โรงเรียนมีวิธีการกำหนดปรัชญา นโยบาย และวัตถุประสงค์โดยนำเอาสถานการณ์โลกปัจจุบัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการของผู้ปกครอง มาประชุมปรึกษาหารือเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาเป็นปรัชญาของโรงเรียน ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการกำหนดคือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด เมื่อมีการกำหนดปรัชญา นโยบายและวัตถุประสงค์แล้วโรงเรียนมีการแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบโดยการประชุมชี้แจง

2.2.4 การวางแผนในการดำเนินงานตามโครงการนำร่องของศูนย์อัจฉริยภาพเด็กและเยาวชนโรงเรียนมีการดำเนินงานดังนี้คือ

การเตรียมอาคารสถานที่ โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 4 มีการเตรียมสถานที่โดยการใช้อาคารหรือห้องเรียนที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อจัดเป็นห้องศูนย์วิชาการ ห้องเรียนเรียนที่มีมุมประสบการณ์และสื่อหลากหลาย ส่วนโรงเรียนที่ 3 มีการเตรียมโดยการใช้อาคารหรือห้องเรียนที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและมีการจัดสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมอีกด้วย

การเตรียมบุคลากร โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด มีการเตรียมบุคลากรโดยการจัดประชุมอบรมครู ซึ่งมีทั้งการเชิญวิทยากรภายนอกมาอบรมครูที่โรงเรียนและจัดส่งครูไปอบรมภายนอกโรงเรียน

การเตรียมงบประมาณ โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 3 มีการจัดเตรียมงบประมาณ ส่วนโรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีการจัดเตรียมงบประมาณ

2.2.5 การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามโครงการ

โรงเรียนที่ 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามโครงการ โดยมีองค์ประกอบของคณะบุคคลดังนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาโครงการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นประธานโครงการ จัดให้มีอาจารย์ประจำห้องศูนย์วิชาการ จัดอาจารย์ประจำชั้นในระดับชั้นเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

โรงเรียนที่ 4 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามโครงการคือ ผู้บริหารเป็นผู้ดูแลการดำเนินงานโดยทั่วไป ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นครูผู้สอนนักเรียนในโครงการนำร่อง ศึกษานิเทศน์จากสำนักงานการศึกษาเอกชนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการเป็นผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มประสบการณ์

โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 3 ไม่มีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามโครงการ

2.2.6 การพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนที่ 1 มีการพัฒนาบุคลากรสำหรับโครงการโดยการจัดประชุมบุคลากรในโครงการเป็นระยะ ๆ เพื่อจัดเตรียมงาน ปรับปรุงงาน และสานต่องาน เพิ่มพูนความรู้ โดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญแต่ละสาขามาให้การอบรม ลักษณะของการจัดอบรมมี 2 ลักษณะ คือ อบรมเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเปิดภาคเรียนซึ่งจะมีการจัดอบรมทุกสัปดาห์ในเรื่องการสอนวิชาภาษาไทย การสอนวิชาคณิตศาสตร์ การประเมินผลโดยใช้ Portfolio มีการจัดส่งอาจารย์ไปประชุมระดับนานาชาติหนึ่งครั้ง และจัดอบรมช่วงปิดภาคเรียน โรงเรียนมีการประสานงานในการพัฒนาบุคลากรกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร โดยมีวิธีการประสานงานในลักษณะที่ครูผู้สอนในโรงเรียนบางท่านเป็นคณะกรรมการในโครงการและรู้จักเป็นการส่วนตัวจึงมีการแนะนำเกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ ให้กับเพื่อนครูในโรงเรียนได้รับทราบ ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร คือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้ คือ หลักสูตร การปรับและการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ จำนวนเด็กในแต่ละห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป

โรงเรียนที่ 2 มีการพัฒนาบุคลากรโดยส่งไปฝึกอบรมเทคนิคการสอนวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 2 ครั้ง วิทยาศาสตร์จำนวน 2 ครั้ง การแนะแนวจำนวน 2 ครั้ง ศิลปะ การวัดผลประเมินผลแนวใหม่จำนวน 2 ครั้ง ซึ่งจัดฝึกอบรมโดยเจ้าหน้าที่จากโครงการนำร่อง และศึกษาดูงานที่ศูนย์ส่งเสริมอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนมีการประสานงานในการพัฒนาบุคลากรกับคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการนำร่อง

ซึ่งมีวิธีการประสานงานโดยการส่งข้อมูลเป็นเอกสารมาชี้แจง ปัญหาที่พบในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในโครงการ คือ บุคลากรที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการมีการลาออกเพื่อไปทำงานที่อื่นบ่อยมากจึงขาดบุคลากรที่เข้าใจเกี่ยวกับปฏิบัติงานตามโครงการ

โรงเรียนที่ 3 มีการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมบุคลากรในโครงการซึ่งมีการฝึกอบรมทั้งในและนอกประเทศ มีการจัดอบรมภาคเรียนละ 2 ครั้ง คือก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนปลายภาคเรียน และการจัดอบรมเพิ่มเติมปีการศึกษาละไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง โรงเรียนได้ประสานงานในการพัฒนาบุคลากรกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสุรนารี และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการส่งจดหมายเรียนเชิญบุคลากรจากหน่วยงานเหล่านี้มาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและเป็นวิทยากรสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

โรงเรียนที่ 4 มีการพัฒนาบุคลากรโดยส่งบุคลากรไปอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น หน่วยงานที่เป็นผู้จัดโครงการ สำนักงานการศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น และจัดให้มีการพบอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นอาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการนำร่องแต่ละฝ่ายสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยจัดให้พบเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ ในแต่ละครั้งอาจารย์ที่ปรึกษาจะนิเทศครูในห้องเรียนก่อน หากว่าครูท่านใดมีข้อข้องใจจากการสอนให้เข้าไปร่วมในการนิเทศด้วย เมื่อครูผู้สอนได้รับการนิเทศครบทุกคนแล้วต้องนำผลที่ได้รับการนิเทศมารวบรวมอภิปรายร่วมกับเพื่อนครูในรายกลุ่มประสบการณ์เดียวกัน โรงเรียนมีการประสานงานเพื่อพัฒนาบุคลากรกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สำนักงานการศึกษาเอกชน มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ และผู้รับผิดชอบโครงการ วิธีการในการประสานงานคือ จัดส่งเอกสารเพื่อแจ้งให้รับทราบ โรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร คือมีบุคลากรจำนวนหนึ่งที่เข้ามารับหน้าที่สอนเด็กที่เข้าร่วมโครงการในช่วงหลังจากที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการมาแล้วได้ระยะหนึ่งทำให้ไม่ได้รับข้อมูลต่าง ๆ ในเบื้องต้น เป็นเหตุให้ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการหรือเข้าใจได้ไม่ดีพอ โรงเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาโดยให้ครูที่เข้าร่วมโครงการในระยะแรกมาช่วยให้คำแนะนำ

2.2.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

โรงเรียนที่ 1 หลังจากเข้าร่วมโครงการทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ เด็กมีพัฒนาการที่ดีเนื่องจากมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

โรงเรียนที่ 2 หลังจากเข้าร่วมโครงการทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือบุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน

โรงเรียนที่ 3 หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วพบว่าเกิดประโยชน์แก่นักเรียน ดังนี้คือ เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

โรงเรียนที่ 4 หลังจากเข้าร่วมโครงการทำให้โรงเรียนได้รับประโยชน์คือ ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบว่านักเรียนมีความสามารถโดดเด่นในด้านใด ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้โดยมีการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

2.2.8 ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็ก และเยาวชน

โรงเรียนที่ 1 ผู้บริหารไม่ทราบวิธีการที่จะพัฒนาบุคลากรอย่างไรให้เป็นไปตามลักษณะของครูผู้สอนของโครงการที่ระบุไว้ ครูผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามที่โครงการเสนอแนะไว้ ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนและบางท่านยังใช้วิธีการแบบเดิมคือไม่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้บริหารได้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยการประชุมติดตามผลงานเพื่อแก้ไขเป็นระยะ

โรงเรียนที่ 2 การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับโครงการ บทบาทของนักเรียนและผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ การขอความช่วยเหลือผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ มีการประสานงานได้น้อย เนื่องจากทั้งผู้ปกครองและทางโรงเรียนไม่มีเวลาในส่วนนี้ และโรงเรียนยังไม่มีเครื่องมือในการวัดความก้าวหน้าของนักเรียน

โรงเรียนที่ 3 คณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการชี้แจงเพียงหลักการโดยรวมของโครงการเท่านั้น ไม่มีการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ เพียงพอจึงทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนตามโครงการนี้ขาดหลักการที่แน่นอนและเด่นชัดในการดำเนินงาน

โรงเรียนที่ 4 ผู้ปกครองบางท่านไม่เข้าใจรายละเอียดของโครงการจึงไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และมีการแก้ปัญหาให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของโครงการโดยจัดประชุมผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นนักเรียนในระดับชั้นที่เข้าร่วมโครงการ

2.2.9 การวางแผนการดำเนินงานตามโครงการ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนไม่มีการวางแผนเพื่อดำเนินงานจัดการศึกษาตามลักษณะโครงการต่อเนื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 แต่สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีการพัฒนาเด็กเป็นกลุ่มย่อยที่มีลักษณะโดดเด่นคล้ายกันมากขึ้น และโรงเรียนมีการสร้างอาคารเรียนขึ้นใหม่สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนเด็กในโครงการคือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 โดยสร้างขนาดของห้องเรียนให้ใหญ่ขึ้น และมีห้องศูนย์วิชาการสำหรับแต่ละระดับชั้นโดยเฉพาะ

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนไม่มีการวางแผนการดำเนินงานจัดการศึกษาตามลักษณะโครงการต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนมีการวางแผนเพื่อดำเนินงานจัดการศึกษาตามลักษณะโครงการต่อเนื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในบางส่วนคือ การจัดทำในรูปแบบห้อง resource center จำนวน 15 ห้อง

โรงเรียนที่ 4 โรงเรียนมีการวางแผนเพื่อดำเนินงานจัดการศึกษาตามลักษณะโครงการต่อเนื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับลักษณะของโครงการที่ดำเนินการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และโรงเรียนจะดำเนินการในลักษณะเดียวกันในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้รับทราบ โดยโรงเรียนได้กำหนดแนวดำเนินการต่อเนื่องที่มีการยึดแนวคิดที่เคยจัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตอนที่ 3.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียนโครงการนำร่อง ๓ จำนวน 4 คน และนำผลมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

3.2.1 เพศ ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นเพศหญิงทั้งหมด

3.2.2 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 1 คน อายุ 41-50 ปี จำนวน 2 คน และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

3.2.3 วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรีจำนวน 2 คน โดยเป็นวิชาเอกการประถมศึกษาจำนวน 1 คน วิชาเอกภาษาไทยจำนวน 1 คน ระดับปริญญาโทสาขาการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 1 คน ระดับปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอนจำนวน 1 คน

3.2.4 ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน ผู้รับผิดชอบโครงการเคยการเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชนทั้งหมด โดยอบรมในปี พ.ศ.2538-2540 หัวข้อการอบรมคือ รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ การแนะแนว การสอนวิทยาศาสตร์ การสอนภาษาไทย การสอนคณิตศาสตร์ การสอนภาษาอังกฤษ การนิเทศการศึกษา การประเมินผล การจัดศูนย์วิชาการ การคัดเลือกเด็กที่จะเข้าร่วมโครงการ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะ

สมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง การสอนแบบโครงการ หน่วยงานที่จัดอบรมคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

3.2.5 ระยะเวลา/จำนวนชั้นเรียน/จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

โรงเรียนที่ 1 เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2538 ระดับชั้นที่เริ่มเข้าร่วมโครงการในปีแรกคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการในลักษณะนี้ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจำนวนชั้นเรียนทั้งหมด 12 ชั้นเรียนและมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 690 คน

โรงเรียนที่ 2 เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2538 ระดับชั้นที่เริ่มเข้าร่วมโครงการในปีแรกคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการในลักษณะนี้ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจำนวนชั้นเรียนทั้งหมด 12 ชั้นเรียนและมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 360 คน

โรงเรียนที่ 3 เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2539 ระดับชั้นที่เริ่มเข้าร่วมโครงการในปีแรกคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการในลักษณะนี้ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีจำนวนชั้นเรียนทั้งหมด 22 ชั้นเรียนและมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 1,100 คน

โรงเรียนที่ 4 เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2539 ระดับชั้นที่เริ่มเข้าร่วมโครงการในปีแรกคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการในลักษณะนี้ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจำนวนชั้นเรียนทั้งหมด 18 ชั้นเรียนและมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 900 คน

ตอนที่ 3.2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

3.2.1 ด้านหลักสูตร โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแต่มีการปรับเปลี่ยนวิธีสอนในส่วนของวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน หน่วยงานที่เป็นผู้ผลิตเอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้คือ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

วิธีการรับเอกสารคือ ได้รับเอกสารจากการเข้ารับการอบรมและคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการนำมาให้ ลักษณะของเอกสารส่วนใหญ่เป็นเอกสารอัดสำเนาซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดศูนย์วิชาการในโรงเรียนวิหิชาแหวเด็กปัญญาเลิศ การประเมินผลแนวใหม่ และเอกสารที่มีการจัดทำเป็นรูปเล่มสมบูรณ์คือ คู่มือเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถม-

ศึกษาดอนตัน โครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กแลเยาวชน ผู้แต่งคือ รองศาสตราจารย์ ศักดา บุญโตและคณะ เทคนิคการสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาตอนต้น ผู้แต่งคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุภา วีระไวทยะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีชา นพคุณ คู่มือซ่อมเสริมทักษะและพัฒนาแววภาษาสำหรับครูประถม (ภาษาอังกฤษ) ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้แต่งคือ รองศาสตราจารย์ ดร. สำอาง หิรัญบุรณะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล และ Colin Cotterill

ปัญหาที่พบในการรับเอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ คือ เอกสารบางชุดทางโรงเรียนไม่ได้รับการแจกในรูปแบบที่สมบูรณ์ เนื้อหาบางส่วนอาจขาดหายไป กรณีบุคลากรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่อง ฯ ไม่ได้เข้ารับการอบรมสัมมนาจะไม่ได้รับเอกสารจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่โครงการเสนอไว้

3.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

จุดเน้นของการเรียนการสอนในห้องเรียน

โรงเรียนที่ 1 มีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีแนวทางการจัดกิจกรรมโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม

โรงเรียนที่ 2 มีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เน้นการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล โดยใช้การสังเกต

โรงเรียนที่ 3 มีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เน้นการฝึกกระบวนการคิดให้แก่ นักเรียน เช่น ครูให้นักเรียนฝึกคิดโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ขึ้นเอง ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้ทดลอง ให้ทำงานเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

โรงเรียนที่ 4 ครูผู้สอนมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนที่เน้นความสามารถ ความแตกต่างในแต่ละบุคคล โดยการจัดเป็นกลุ่มตามความถนัด จัดเด็กให้เล่นและทำกิจกรรมตามมุมห้อง ให้แบบฝึก ใบงาน และให้ช่วยทำงานกับเพื่อน

การจัดการเรียนการสอนในห้องศูนย์วิชาการ

โรงเรียนที่ 1 นอกจากการจัดการเรียนในห้องเรียนแล้วโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนพิเศษ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องศูนย์วิชาการให้นักเรียนทุกระดับชั้นที่เข้าร่วมโครงการ คือในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ได้เรียนในห้องศูนย์วิชาการ สัปดาห์ละ 1 วัน และเข้าเรียนในแต่ละครั้งเป็นเวลา 2 ชั่วโมงติดต่อกัน มีการแบ่งนักเรียนในแต่ละห้องเป็น 2 ส่วนและให้แต่ละส่วนผลัดเปลี่ยนกันเข้าไปใช้ห้องศูนย์วิชาการ ภายในห้องศูนย์วิชาการแบ่งออกเป็น 6 มุม คือ มุมภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มุมวิทยาศาสตร์ มุมศิลปะ

มุมคอมพิวเตอร์ มุมคณิตศาสตร์ และมุมสร้างสรรค์จะมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จัดเตรียม ไว้ให้เด็ก ได้นำมาประดิษฐ์ตามความคิดของตนเอง ส่วนลักษณะของการจัดกิจกรรมของครูประจำศูนย์วิทยา การมีดังนี้คือ ช่วง 5 - 10 นาทีแรก ครูจะสนทนาซักถามนักเรียนโดยการตั้งคำถามที่ให้แก่มี โอกาสคิด เช่น คำถามที่มีคำว่า ทำไม อย่างไร ครูจะให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกันทั้งห้องโดยครู ประจำศูนย์วิทยาการเป็นผู้ดำเนินการ เช่น การเล่นเกมให้เด็กฟัง ให้เด็กเล่นบทบาทสมมุติ หรือ ให้เด็กเล่นเกมพร้อมทั้งวาดภาพประกอบเป็นกลุ่ม หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้เด็กเข้าทำกิจกรรม ตามมุมต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการ โดยมีการจัดเตรียมกิจกรรมพร้อมทั้งอุปกรณ์ให้พร้อม และเมื่อเด็ก ทำกิจกรรมตามมุมตามที่ครูกำหนดเวลาไว้แล้ว หากมีเวลาเหลือครูให้เด็กนำเสนอสิ่งที่ตนเองได้ทำ หรือนำผลงานที่ตนเองได้ทำหลังจากการที่ได้เข้ามุมต่าง ๆ สำหรับในการเข้ามุมของเด็กนั้น ครูจะ มีการอธิบายกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ซึ่งจะมีกิจกรรมที่เปลี่ยนใหม่ทุกสัปดาห์ ซึ่งภายในมุมนอก จากจะมีกิจกรรมที่ครูเตรียมไว้แล้วยังมีเกมต่าง ๆ วางไว้เพื่อให้เด็กบางคนที่ทำกิจกรรมที่ครูเตรียม ไว้เสร็จก่อนเวลาได้เล่นเกมเพื่อรอเพื่อน กิจกรรม ตามมุมต่าง ๆ ได้มาจากครูประจำชั้นและครู ประจำวิชาในแต่ละระดับชั้นเป็นผู้จัดเตรียมแล้วนำมาให้ครูประจำศูนย์วิทยาการเป็นผู้ดำเนิน กิจกรรม ยกเว้นกิจกรรมในมุมสร้างสรรค์ที่ครูประจำศูนย์วิทยาการเป็นผู้จัดเตรียมด้วยตนเอง ผลงานที่นักเรียนผลิตได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมรายบุคคลนักเรียนจะนำมาใส่ไว้ใน แฟ้มสะสมงานของตนเองซึ่งแฟ้มสะสมผลงานนี้จะเก็บไว้ในห้องศูนย์วิทยาการ โดยครูจะศึกษา พัฒนาการของนักเรียนจากแฟ้มสะสมงานนี้ด้วย นอกจากนั้นครูจะมีการบันทึกความถี่ของการเข้า มุมแต่ละมุมเพื่อศึกษาว่านักเรียนชอบเข้ามุมประสบการณ์ใด

โรงเรียนที่ 2 ไม่มีการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิทยาการ เนื่องจากโรงเรียนไม่ มีการจัดห้องศูนย์วิทยาการให้นักเรียนได้ใช้บริการ แต่มีการจัดกิจกรรมพิเศษโดยการจัดทัศนศึกษา

โรงเรียนที่ 3 นอกจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้ว โรงเรียนมี การจัดการเรียนการสอนพิเศษ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องศูนย์วิทยาการให้นักเรียน ทุกระดับชั้น คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เรียนในห้องศูนย์วิทยา การสัปดาห์ละ 1 วัน การเข้าเรียนในแต่ละครั้งเป็นเวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง และให้บริการช่วงเช้า กลางวัน ช่วงเย็น ให้นักเรียนเข้าใช้บริการได้ตามความสนใจ โดยเจ้าหน้าที่ประจำห้องศูนย์วิทยา การจะเป็นผู้สร้างกิจกรรมต่างๆ แล้วให้นักเรียนเข้าไปทำกิจกรรมตามมุม ต่าง ๆ ตามความสนใจ โดยมีการควบคุมจำนวนนักเรียนที่เข้าไปทำกิจกรรมในแต่ละมุมคือ ให้นัก เรียนหยิบไม้สีประจำมุมก่อนเข้ามุมทุกครั้งและห้ามนักเรียนเข้าไปทำกิจกรรมในมุมโดยไม่มีไม้สี ประจำมุม

โรงเรียนที่ 4 วิธีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ในห้องศูนย์วิทยากรมี ครูประจำศูนย์เป็นผู้สอนเนื้อหาเพิ่มเติมจากในบทเรียน โดยเตรียมกิจกรรมและผลิตสื่อที่ไม่ซ้ำซ้อนกับในชั้นเรียน จัดการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนเสนอว่ามุมต่าง ๆ ควรจัดอย่างไร ส่วนครูประจำชั้นและครูประจำวิชาต้องเข้าใช้ห้องศูนย์วิทยากรร่วมกับกับเด็ก เพื่อช่วยดูแล สังเกตความถนัดของเด็ก เสนอแนะครูประจำศูนย์เพื่อจัดกิจกรรมและสื่อเพิ่มเติม

การจัดตารางเวลาเรียน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 นอกจากมีการจัดตารางเรียนที่กำหนดให้นักเรียนได้เข้าเรียนตามรายวิชาต่าง ๆ แล้วยังมีการจัดเวลาเรียนที่ระบุไว้ในตารางเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิทยากรเป็นประจำทุกสัปดาห์ด้วย

โรงเรียนที่ 2 ไม่มีการจัดตารางเรียนที่กำหนดให้นักเรียนได้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิทยากร เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้จัดห้องศูนย์วิทยากร

การจัดครูเข้าสอน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 4 มีวิธีการจัดครูเข้าสอน คือ ครูประจำชั้นสอนวิชาหลัก และมีครูพิเศษสอนเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ สังคม งานบ้านและงานประดิษฐ์ การจัดตารางเรียนจะมีการจัดชั่วโมงไว้ให้นักเรียนได้เข้าเรียนในห้องศูนย์วิทยากรด้วย

โรงเรียนที่ 3 มีวิธีการจัดครูเข้าสอน คือ ครูประจำชั้นสอนทุกรายวิชา

3.2.3 การวัดและประเมินผลนักเรียน

วิธีการวัดและประเมินผลนักเรียน

โรงเรียนทั้งหมดใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลนักเรียนคือ แบบทดสอบ , portfolio , การสังเกต , การสัมภาษณ์ และให้นักเรียนปฏิบัติจริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความถนัดพื้นฐาน

โรงเรียนที่ 1 การสังเกต ศึกษาจากแฟ้มสะสมงาน และความถี่ของการเข้าไปทำกิจกรรมในมุมต่าง ๆ ในห้องศูนย์วิทยากร

โรงเรียนที่ 2 การสังเกต และดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรงเรียนที่ 3 การสังเกต ความถี่ของการเข้าไปทำกิจกรรมในมุมต่าง ๆ ในห้องศูนย์วิทยากร และดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรงเรียนที่ 4 ความถี่ของการเข้าไปทำกิจกรรมในมุมต่าง ๆ ในห้องศูนย์วิทยากร สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ตรวจสอบผลงานจากการที่ให้เด็กสร้างผลงาน และสังเกตพฤติกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 4 ใช้ข้อสอบที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นและใช้สอบเพื่อเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน และสอบวัดผลปลายภาคเรียน

โรงเรียนที่ 3 ใช้แบบทดสอบ portfolio ผลการปฏิบัติงาน และการสังเกต

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลด้านพัฒนาการของนักเรียน

โรงเรียนทั้งหมดใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล และบันทึกไว้ในแบบบันทึกที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลของเด็กเพื่อประเมินผลด้านพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

3.2.4 บุคลากร

การจัดครูเพื่อสอนนักเรียนในโครงการ

โรงเรียนทั้งหมดจัดให้ครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่อง ฯ โดยโรงเรียนจัดส่งบุคลากรเหล่านี้ไปอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในโครงการ

หลักการในการจัดครูเข้าสอน

โรงเรียนทั้งหมดจัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชาโดยพิจารณาจากวิชาเอก

ปัญหาในการจัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชา

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีปัญหาในการจัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชา

โรงเรียนที่ 2 พบปัญหาในการจัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชา คือ ขาดบุคลากรครูในบางวิชาเอก ซึ่งโรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยจัดส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการสอนวิชาในสาขาที่ขาดแคลน

การจัดหาบุคลากรพิเศษ

โรงเรียนที่ 1 จัดหาบุคลากรพิเศษโดยจ้างครูที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ส่งครูในโรงเรียนไปอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ และมีผู้ปกครองที่เป็นนักจิตวิทยา ซึ่งบุคลากรเหล่านี้มาช่วยในการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีปัญหาของเด็กที่ครูผู้สอนไม่สามารถแก้ไขได้

โรงเรียนที่ 2 ไม่มีการจัดหาบุคลากรพิเศษ

โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีการจัดหาบุคลากรพิเศษ แต่มีการดำเนินการในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก โดยการให้ครูประจำชั้นและครูแนะแนวช่วย

กันแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก หากแก้ไขไม่ได้จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปโดยการ
แนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปพบจิตแพทย์

ปัญหาในด้านการจัดบุคลากรพิเศษ

โรงเรียนที่ 1 พบปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการจ้างบุคลากรพิเศษ

โรงเรียนที่ 2 พบปัญหาคือ เปิดรับสมัครครูที่จบด้านการแนะแนวและ
จิตวิทยาเพื่อมาทำหน้าที่ในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กแต่ไม่ผู้มาสมัคร

โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีปัญหาในด้านการจัดบุคลากรพิเศษ

3.2.5 การนิเทศการเรียนการสอน

ลักษณะของการนิเทศครูที่สอนนักเรียนในโครงการนำร่อง ๔

โรงเรียนที่ 1 มีวิธีการในการนิเทศคือ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียนโดยผู้
บริหารซึ่งมีการนิเทศเป็นประจำทุกวัน และมีการจัดประชุมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

โรงเรียนที่ 2 มีวิธีการในการนิเทศคือ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียนโดยผู้
บริหารเดือนละ 2 ครั้ง และคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการนำร่อง ๔ มานิเทศที่โรงเรียน
1-2 ครั้งตลอดช่วงเวลาที่ดำเนินโครงการ

โรงเรียนที่ 3 มีวิธีการในการนิเทศคือ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียนโดยผู้
บริหารซึ่งปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน และนิเทศโดยคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการนำร่อง ๔
เดือนละ 1 ครั้ง โดยมีการนิเทศตลอดช่วงเวลาที่ดำเนินโครงการ

โรงเรียนที่ 4 มีวิธีการในการนิเทศคือ นิเทศโดยคณะกรรมการดำเนิน
งานตามโครงการนำร่อง ๔ ซึ่งมีลักษณะที่คณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการนำร่อง ๔ จะเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาของครูที่สอนนักเรียนในโครงการนำร่อง ๔ โดยมาให้คำแนะนำหลักการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนในโครงการเป็นรายวิชา ซึ่งมีการนิเทศในลักษณะนี้ตลอดช่วง
เวลาที่ดำเนินโครงการ

ปัญหาในการนิเทศการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 มีปัญหาคือ ผู้บริหารไม่มีเวลาในการ
นิเทศ

โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีปัญหาในการนิเทศการเรียนการ
สอน

3.2.6 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม

การจัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งความรู้

โรงเรียนที่ 1 มีการจัดห้องศูนย์วิทยากร และศูนย์คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาสำหรับเด็ก

โรงเรียนที่ 2 มีการจัดชมรมต่าง ๆ ศูนย์คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาสำหรับเด็ก โดยจัดให้นักเรียนได้เรียนคอมพิวเตอร์สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมด 30 เครื่อง

โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 จัดชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมศิลปะ ชมรมนาฏศิลป์ ชมรมดนตรี และชมรมบัลเล่ย์ ศูนย์คณิตศาสตร์ ศูนย์วิทยากร ศูนย์คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาสำหรับเด็กโดยทางโรงเรียนจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้จำนวน 50 เครื่อง และสอนโดยบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการสอนคอมพิวเตอร์ และกำหนดให้นักเรียนได้เรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง

ปัญหาในการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม

โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 4 ปัญหาที่พบ คือ สถานที่คับแคบ และทางโรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่ชัดในการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะกับการจัดการศึกษาตาม โครงการนำร่อง ฯ

โรงเรียนที่ 2 ปัญหาที่พบ คือ ไม่มีห้องเรียนในการจัดห้องศูนย์วิทยากร

โรงเรียนที่ 3 ไม่มีปัญหาในการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม

3.2.7 งบประมาณ

การใช้งบประมาณเพิ่มเติมเมื่อเข้าร่วมโครงการนำร่อง ฯ

โรงเรียนทั้งหมดเมื่อเข้าร่วมโครงการนำร่อง ฯ แล้ว จำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมจากที่เคยใช้ปกติ โดยโรงเรียนที่ 1 มีหน่วยงานที่ใช้งบประมาณเพิ่มเติมคือ มูลนิธิศดศรี - สฤณีวงศ์ จำนวน 5 หมื่นบาท และสมาคมผู้ปกครองมีการบริจาควัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น หนังสือ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น โรงเรียนที่ 2 จัดหางบประมาณขึ้นเองเป็นจำนวน 3 หมื่นบาท โรงเรียนที่ 3 ได้รับบริจาคจากผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนที่ 4 โรงเรียนเป็นผู้จัดหางบประมาณขึ้นเอง

ปัญหาในด้านงบประมาณ

โรงเรียนทั้งหมดไม่มีปัญหาทางด้านงบประมาณ

3.2.8 ด้านการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียน

โรงเรียนที่ 1 มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ เช่น วัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ บทบาทของพ่อแม่ที่ปฏิบัติ

ต่อลูกที่เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น ซึ่งมีการจัดประชุมผู้ปกครองโดยให้คณะกรรมการดำเนินโครงการและครูประจำชั้นได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้ปกครองในที่ประชุม มีการประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ 2-3 ครั้ง

โรงเรียนที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ เช่น วัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ บทบาทของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อลูกที่เข้าร่วมโครงการ การให้กำลังใจเด็ก ความรู้ทางจิตวิทยา เป็นต้น มีการจัดประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยแบ่งเป็นตอนต้นของภาคเรียนที่ 1 และตอนปลายของภาคเรียนที่ 2

โรงเรียนที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ เช่น วัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ บทบาทของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อลูกที่เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น ซึ่งมีการจัดประชุมผู้ปกครองโดยให้คณะกรรมการดำเนินโครงการและครูประจำชั้นได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้ปกครองในที่ประชุม มีการประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ 2 ครั้ง จัดป้ายนิเทศชี้แจงข้อมูลข่าวสารให้รับทราบ ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการโรงเรียน ครูผู้สอน ครูประจำชั้น

โรงเรียนที่ 4 มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการลักษณะการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในโครงการ และบทบาทต่างๆ ของพ่อแม่ที่จะปฏิบัติต่อลูกที่เข้าร่วมโครงการ ชี้แจงถึงการช่วยเหลือของพ่อแม่ที่จะช่วยพัฒนาอัจฉริยภาพของลูกได้อย่างไรโดยการประชุมชี้แจง ใช้จ่ายหมายแจ้งเป็นระยะว่าโครงการได้ดำเนินการถึงช่วงใดและก่อนปิดภาคเรียนจะมาสรุปร่วมกันอีกครั้ง ผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์และประสานงานคือ คณะครูในโครงการและผู้บริหารโรงเรียน ช่วงเวลาของการดำเนินการประชาสัมพันธ์ คือ ก่อนเปิดภาคเรียน ตลอดภาคเรียน และก่อนปิดเทอมจะมีการชี้แจงพัฒนาการของนักเรียน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ไม่มีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียน

โรงเรียนที่ 2 พบปัญหาในการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนคือ ผู้ปกครองมาประชุมน้อย คือ ประมาณ 70-80 เปอร์เซ็นต์

3.2.9 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

การประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 3 โรงเรียนมีการประชุมเพื่อ
แก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ โดยมีการจัดประชุมเมื่อมีประเด็นที่
ต้องจัดประชุม

โรงเรียนที่ 4 โรงเรียนมีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการ
เรียนการสอนตามโครงการ โดยมีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

โรงเรียนที่ 1 มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการโดย
ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องสอบถามอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ประจำวิชา
เกี่ยวกับทัศนคติ ความพึงพอใจทั้งของครูและของนักเรียนที่มี ต่อการจัดการเรียนการสอนตาม
ลักษณะของโครงการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงการทุกคนมีความพึง
พอใจต่อโครงการเพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ โรงเรียนได้นำผลการ
ประเมิน โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการโครงการในระยะต่อไป

โรงเรียนที่ 2 ไม่มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการใน
รูปแบบของคณะกรรมการ

โรงเรียนที่ 3 มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการโดย
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการทุกคนโดยประเมินจากพฤติกรรมของเด็ก และปัญหาที่เกิดขึ้นจาก
การดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียนได้นำผลการประเมิน โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนิน
การโครงการในระยะต่อไป

โรงเรียนที่ 4 มีการดำเนินการติดตามประเมินผลตามโครงการ โดย
จัดทำแบบประเมินสอบถามผู้ปกครอง ตามนักเรียนและครูที่เข้าร่วมโครงการ ผู้ที่มีหน้าที่ในการ
ประเมินผลเป็นคณะกรรมการในโครงการนำร่องฝ่ายวัดผล จากการสอบถามผลการประเมิน พบ
ว่า ครูผู้สอนมีความรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่ตนเองได้ปฏิบัติแม้ว่าในช่วงแรกของการดำเนินงาน
จะมีภาระเพิ่มมากขึ้นกว่างานที่เคยปฏิบัติตามปกติ จากการสอบถามนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความ
พึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและในห้องศูนย์วิทยากร ผู้ปกครองมี
ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการในลักษณะนี้และอยากให้มีการนี้ต่อไปอีก โรงเรียนได้นำผล
การประเมินไปใช้คือ นำข้อบกพร่องมาพิจารณาประชุมเพื่อแก้ไขต่อไป

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู

ตอนที่ 4.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนโครงการนำร่อง ฯ ทั้ง 4 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 37 คน และนำผลมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1.1 เพศ เป็นเพศหญิง 34 คน และเพศชาย 3 คน

4.1.2 อายุ อายุต่ำกว่า 30 ปีจำนวน 4 คน อายุระหว่าง 31 - 40 ปีจำนวน 22 คน อายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 11 คน

4.1.3 วุฒิการศึกษาสูงสุด วุฒิการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 35 คน โดยเป็นวิชาเอกการประถมศึกษาจำนวน 11 คน วิชาเอกสังคมศึกษาจำนวน 7 คน และวิชาเอกภาษาไทยจำนวน 6 คน คหกรรมศาสตร์จำนวน 4 คน วิชาเอกวิทยาศาสตร์จำนวน 3 คน วิชาเอกภาษาอังกฤษจำนวน 2 คน วิชาเอกคณิตศาสตร์จำนวน 1 คน และวิชาเอกพลศึกษาจำนวน 1 คน ระดับปริญญาโท สาขาการประถมศึกษาจำนวน 1 คน และสาขาสุขศึกษาจำนวน 1 คน

4.1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปีจำนวน 23 คน ระหว่าง 11-15 ปีจำนวน 7 คน ระหว่าง 16-20 ปีจำนวน 5 คน ระหว่าง 21-25 ปีจำนวน 1 คน และ 25 ปีขึ้นไปจำนวน 1 คน

4.1.5 ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนในโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็ก เป็นระยะเวลา 1 ปีจำนวน 3 คน เป็นระยะเวลา 2 ปีจำนวน 30 คน เป็นระยะเวลา 3 ปีจำนวน 1 คน และไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนในโครงการนำร่อง ฯ จำนวน 3 คน

4.1.6 ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนและระดับชั้น

จำนวนครูผู้สอนแยกตามระดับชั้น โดยสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งจำนวน 20 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่สองจำนวน 11 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่สามจำนวน 6 คน

จำนวนครูผู้สอนแยกตามลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ เป็นครูประจำชั้นและสอนทุกรายวิชาจำนวน 13 คน เป็นครูประจำชั้นสอนเฉพาะรายวิชาจำนวน 21 คน และไม่เป็นครูประจำชั้นแต่สอนเฉพาะรายวิชาจำนวน 3 คน

4.1.7 ประสบการณ์เข้ารับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับโครงการนำร่อง ฯ ครูจำนวน 30 คนเคยเข้ารับการสัมมนาเกี่ยวกับโครงการนำร่อง ในช่วงปีพุทธศักราช 2538 - 2540 โดยมีหัวข้อการอบรมคือ ลักษณะของโครงการ การดำเนินงานของโครงการ เทคนิคการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ การวัดผลและประเมินผลนักเรียนโดยใช้ Portfolio การจัดทำห้องศูนย์วิชาการ การแนะแนวและจิตวิทยา ซึ่งผู้ที่จัดอบรมคือ คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และครูผู้สอนจำนวน 7 คนไม่เคยได้รับการอบรมแต่ทาง

โรงเรียนแก้ปัญหาโดยให้ครูที่ได้รับการอบรมมาชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดที่เข้ารับการอบรมให้
คณะครูที่ไม่ได้รับการอบรมได้รับทราบ

ตอนที่ 4.2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็ก
และเยาวชน

4.2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

การใช้คู่มือครูและเอกสารต่าง ๆ ที่ได้จากโครงการ ฯ มาจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน

โรงเรียนที่ 1 ครูผู้สอนได้ใช้คู่มือครูหรือเอกสารที่ได้รับจากโครงการมา
ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนคือนำมาปรับใช้โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจำนวน 7 คน มีปัญหาในการใช้คู่มือครู และเอกสารต่าง ๆ ที่
โครงการนำมาให้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่พบได้แก่ กิจกรรมที่
เสนอไว้มีความซับซ้อนเกินไป และเป็นกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเด็กจำนวนมาก

โรงเรียนที่ 2 เนื่องจากเอกสารที่ได้รับมีการนำเสนอเกี่ยวกับการกำหนด
วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม ครูได้นำมาปรับใช้ดังนี้คือ นำกิจกรรมที่ได้รับการอบรมมา
ให้เด็กได้ปฏิบัติในแผนการสอนที่เตรียมเนื้อหาไว้แล้ว เนื้อหาบางเรื่องนำมาสอนเสริมให้แก่ัก
เรียน ครูผู้สอนจำนวน 2 คน มีปัญหาในการใช้คู่มือครู หรือเอกสารต่าง ๆ ที่โครงการนำมาให้ใช้
เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่พบได้แก่ ศึกษาจากเอกสารแล้วไม่เข้าใจ
ทฤษฎีที่นำเสนอไว้เมื่อครูนำมาปฏิบัติพบกับปัญหาในเรื่องของเวลาที่ไม่เพียงพอ จำนวนเด็กที่มาก
เกินไป และครูได้แก้ปัญหาโดยปรึกษากับเพื่อนที่ไปอบรมเพื่อช่วยกันปรับใช้ใหม่

โรงเรียนที่ 3 ครูผู้สอนได้ใช้คู่มือครูหรือเอกสารที่ได้รับจากโครงการมา
ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนคือนำเนื้อหาและกิจกรรมมาปรับใช้เป็นแนวทางใน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจำนวน 3 คน มีปัญหาในการใช้คู่มือครู และเอกสาร
ต่าง ๆ ที่โครงการนำมาให้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ กิจกรรมที่เสนอ
ไว้ต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมมาก เป็นกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเด็กจำนวนมาก

โรงเรียนที่ 4 ครูผู้สอนได้ใช้คู่มือครูหรือเอกสารที่ได้รับจากโครงการมา
ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนคือ นำมาประกอบในการกำหนดจุดประสงค์ วิธีการ
จัดกิจกรรมการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนจำนวน 4 คน มีปัญหาในการใช้คู่มือครูหรือเอกสาร
ต่างๆ ปัญหาที่พบได้แก่ ครูนำแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เสนอไว้ในเอกสารมาจัดกิจกรรมไม่ได้
กิจกรรมที่เสนอไว้เด็กปฏิบัติไม่ได้ ครูได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า แบบฝึกต่าง ๆ นั้น เป็น

แนวทางของการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กต่างชาติซึ่งเด็กเหล่านี้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากกว่าเด็กไทย

4.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

โรงเรียนที่ 1 ครูผู้สอนมีวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นความสามารถความแตกต่างในแต่ละบุคคล โดยแยกเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือเด็กอ่อนและเด็กเก่ง กลุ่มเด็กอ่อนทางโรงเรียนมีการจัดศูนย์จิตวิทยา ศูนย์เพื่อนเด็ก เพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ได้รับการดูแลจากบุคลากรภายในศูนย์ สำหรับเด็กเก่ง ครูจะมอบหมายงานตามความสามารถ โดยจัดทำใบงานและให้เด็กเข้าทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามมุมห้องที่ครูเตรียมไว้

โรงเรียนที่ 2 ครูผู้สอนมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถ ความแตกต่างในแต่ละบุคคล โดยการจัดเป็นกลุ่มตามความถนัด จัดเด็กให้เล่นและทำกิจกรรมตามมุมห้อง ให้แบบฝึก ใบงานที่มีความหลากหลายทั้งในระดับความยาก - ง่าย และความหลากหลายของเนื้อหา ครูแนะนำหนังสือใหม่ที่น่าสนใจให้เด็กได้อ่านทุกสัปดาห์

โรงเรียนที่ 3 ครูผู้สอนมีวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นความสามารถและความแตกต่างในแต่ละบุคคล โดยช่วงแรกจะสอนเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้องในลักษณะของกิจกรรมรวม หลังจากนั้นจะให้เด็กได้ทำงานเป็นรายบุคคล เด็กอ่อนครูจะมีการดูแลอย่างใกล้ชิด ซิดหรือให้เพื่อนช่วยสอน สำหรับเด็กเก่ง ครูจะให้เด็กคิดกิจกรรมขึ้นมาเอง หรือมอบหมายงานที่มีระดับความยากขึ้น

โรงเรียนที่ 4 ครูผู้สอนมีวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นความสามารถและความแตกต่างในแต่ละบุคคล โดยการจัดเด็กเป็นกลุ่มตามความถนัดเพื่อให้เด็กเล่นและทำกิจกรรมตามมุมห้อง ให้แบบฝึกหัด ใบงานที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้เลือกทำงานตามความสามารถที่มีอยู่

วิธีการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถโดดเด่น

โรงเรียนที่ 1 มีวิธีการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถโดดเด่น โดยจัดให้มีโปรแกรมพิเศษต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้สมัครเข้าเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ จัดห้องศูนย์วิชาการและครูในห้องศูนย์วิชาการร่วมกับครูประจำหมวดวิชาจัดกิจกรรมพิเศษให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น แนะนำเด็กและผู้ปกครองให้พานักเรียนไปสมัครเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ตามความสนใจ

โรงเรียนที่ 2 มีวิธีการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถโดดเด่น โดยจัดให้มีกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ มากมาย เช่น จัดประกวดวาดภาพระบายสี จัดประกวดการอ่านร้อยแก้ว

และทำนองเสนาะ โดยโรงเรียนมีจดหมายข่าวแจ้งให้ผู้ปกครองทุกคนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นและครูผู้สอนจะแนะนำผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคนให้สนับสนุนเด็กในการส่งผลงาน หรือเข้าประกวดในกิจกรรมที่ตนมีความถนัดและมีความสนใจ

โรงเรียนที่ 3 มีวิธีการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถโดดเด่น โดยจัดให้มีโปรแกรมพิเศษต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้สมัครเข้าเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ เช่น การประกวดการอ่านบทร้อยแก้ว ร้อยกรอง การคัดลายมือ โครงการ kids creative แนะนำเด็กและผู้ปกครองให้พานักเรียนไปสมัครเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ตามความสนใจ

โรงเรียนที่ 4 วิธีการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถโดดเด่น โดยจัดให้มีกิจกรรมอิสระตามความถนัด ความสนใจ โดยจัดชั่วโมงอิสระให้ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จัดให้มีกิจกรรมพิเศษให้นักเรียนสมัครตามความสนใจ เช่น ดนตรี เทควันโด ว่ายน้ำ คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย จัดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันความเป็นเลิศทั้งในและนอกโรงเรียน ประกวดผลงานซึ่งผู้ปกครองให้การส่งเสริม

การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน

โรงเรียนที่ 1 มีวิธีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนคือมีการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการ จัดโดยครูผู้สอนจะเป็นผู้คิดเนื้อหาและกิจกรรมที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบสอน ส่งไปให้ครูประจำศูนย์วิชาการจัดกิจกรรม และครูประจำวิชาจะเข้าห้องศูนย์วิชาการเพื่อทำกิจกรรมร่วมกับเด็กทุกครั้งหากเป็นกิจกรรมที่ตนเป็นผู้เสนอ

โรงเรียนที่ 2 ไม่มีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนในรูปแบบของห้องศูนย์วิชาการ เนื่องจากขาดแคลนอาคารเรียนและบุคลากร

โรงเรียนที่ 3 ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการ คือ ควบคุมดูแลเด็กเข้าไปทำกิจกรรมห้องศูนย์วิชาการ

โรงเรียนที่ 4 วิธีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนคือการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการ โดยมีครูประจำศูนย์วิชาการเป็นผู้สอนเนื้อหาเพิ่มเติมจากในบทเรียน มีการจัดกิจกรรมและผลิตสื่อที่ไม่ซ้ำซ้อนกับในชั้นเรียน จัดการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนเสนอว่ามุมต่าง ๆ ควรจัดอย่างไร ส่วนครูประจำชั้นและครูประจำวิชาต้องเข้าใช้ห้องศูนย์วิชาการร่วมกับเด็กเพื่อช่วยเหลือ สังเกตความถนัดและความสนใจของเด็ก เสนอแนะครูประจำศูนย์เพื่อจัดกิจกรรมและสื่อเพิ่มเติม

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โรงเรียนที่ 1 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ให้นักเรียนเข้าร่วมค่ายแบรนด์จัดในลักษณะเป็นค่ายกลางวันโดยนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไปเช้าเย็นกลับ อาจารย์ประจำหมวดวิชาต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมประจำหมวด เช่น หมวดคณิตศาสตร์จัดกิจกรรมอัจฉริยะสมองกล คิดเลขเร็ว หมวดภาษาไทยจัดกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพานักเรียนไปทัศนศึกษาพระที่นั่งวิมานเมฆ ท้องฟ้าจำลอง ฟาร์มจระเข้ จัดโครงการประกวดนักเรียนที่มีจริยธรรมดีเด่น การประกวดร้องเพลง การฝึกพูด หมวดศิลปะจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันวาดภาพ

โรงเรียนที่ 2 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ จัดกิจกรรมค่ายแบรนด์ซึ่งเป็นค่ายที่มีลักษณะให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่ม โดยเป็นค่ายกลางวันนักเรียนมาร่วมกิจกรรมไปเช้า - เย็นกลับ ซึ่งจัดในช่วงปิดเทอม จัดทัศนศึกษาโดยเน้นสถานที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น วัดต่าง ๆ ฟาร์มจระเข้ การประกวดวาดภาพ ประกวดงานฝีมือต่างๆ แข่งขันทางวิชาการ

โรงเรียนที่ 3 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ จัดกิจกรรมชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมศิลปะ ชมรมหุ่นน้อยคนเก่ง ให้นักเรียนเข้าร่วมค่ายแบรนด์จัดในลักษณะเป็นค่ายกลางวันโดยนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมไปเช้าเย็นกลับ อาจารย์ประจำหมวดวิชาต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมยามเช้า เช่น หมวดภาษาไทยแข่งขันการต่อคำกลอน หมวดคณิตศาสตร์จัดตลาดนัด-ยามเช้า โดยครูจะเป็นผู้ซื้อสินค้ามาให้นักเรียนดำเนินการในรูปแบบของธุรกิจโดยให้นักเรียนดำเนินการเอง จัดทัศนศึกษาปีการศึกษาละ 1 ครั้ง จัดห้องศูนย์วิทยากรไว้บริการนักเรียน

โรงเรียนที่ 4 มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ การจัดค่ายวิชาการ เช่น ค่ายคณิตศาสตร์ ค่ายวิทยาศาสตร์ จัดค่ายเมฆาพาสุนัขซึ่งค่ายนี้จัดในช่วงปิดเทอมซึ่งจัดในลักษณะเป็นค่ายโดยให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมในช่วงกลางวันเท่านั้น ทัศนศึกษาปีละ 1 ครั้ง เช่น ไปสวนสัตว์ พานักเรียนไปดูละครที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติซึ่งจัดโดยสโมสรฝั่งน้อย จัดโครงการโลกอาชีพโดยมีลักษณะของสหกรณ์รวมหุ้น และนักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่กล่าวมาแล้วตามความสมัครใจ ลักษณะการจัดจะจัดแบ่งเป็นระดับชั้นและเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นผู้สอน

การสอนซ่อมเสริม

โรงเรียนที่ 1 มีการสอนซ่อมเสริม คือ มีการสังเกตและคัดเลือกเด็กมาสอนโดยการดูจากผลงานที่ครูให้เด็กได้ปฏิบัติ พฤติกรรมการเรียนของเด็ก และดูจากผลการเรียน วิธีการสอนซ่อมเสริมมีทั้งการสอนเป็นกลุ่มประมาณกลุ่มละ 5-6 คน และเป็นรายบุคคล สอน

ซ่อมเสริมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง พบว่าครูจำนวน 9 คน มีปัญหาในการสอนซ่อมเสริม คือ ไม่มีเวลาในการสอนซ่อมเสริม

โรงเรียนที่ 2 มีการสอนซ่อมเสริมดังนี้คือ ครูคัดเลือกเด็กเพื่อที่จะนำมาสอนซ่อม และสอนเสริมคือ คูผลงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทำงานในชั่วโมงเรียน เพื่อแยกเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเก่งและอ่อน เด็กเก่งครูให้เด็กทำกิจกรรมในบัตรงาน ให้ช่วยสอนเพื่อนที่เรียนอ่อนกว่าให้อ่านหนังสือและเข้ามุมเพื่อทำกิจกรรมตามความสนใจ ส่วนเด็กอ่อนครูจะสอนตัวต่อตัวในช่วงพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียนในช่วงที่ผู้ปกครองยังไม่มารับ ปัญหาที่พบในการสอนซ่อมเสริมคือ ครูทั้งหมดไม่มีเวลาในการสอนซ่อมเสริม

โรงเรียนที่ 3 มีการสอนซ่อมเสริม คือ มีการสังเกตและคัดเลือกเด็กมาสอนโดยการดูจากผลงานที่ครูให้เด็กได้ปฏิบัติ และดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีการสอนซ่อมเสริมส่วนใหญ่สอนตัวต่อตัวโดยสอนในช่วงเวลาเช้า พักกลางวัน และตอนเย็น บางครั้งให้เพื่อนช่วยสอน และทางโรงเรียนมีการจัดตารางสอนซ่อมเสริมช่วงเช้าเวลา 07.15 - 08.00 น. ของทุกวัน โดยจัดสอนซ่อมเสริมทุกระดับชั้นและทุกวิชา และนักเรียนต้องตรวจสอบตารางการสอนซ่อมเสริมเพื่อที่จะได้เข้าเรียนได้ถูกต้องตามเวลาและวิชาที่กำหนดไว้ พบว่าครูจำนวน 5 คน มีปัญหาในการสอนซ่อมเสริม คือ ไม่มีเวลาในการสอนซ่อมเสริม และผู้ปกครองบางท่านไม่ให้การสนับสนุนนักเรียนในการมาเรียนซ่อมเสริมในช่วงเช้าของทุกวัน

โรงเรียนที่ 4 มีการสอนซ่อมเสริม โดยมีการสอบวัดจุดประสงค์ ถ้านักเรียนสอบไม่ผ่านเป็นจำนวน 50 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนทั้งห้องจะสอนซ่อมเสริมให้ทั้งชั้นเรียน ถ้าเด็กสอบไม่ผ่าน 10 เปอร์เซ็นต์ ครูจะพิจารณาสอนเป็นรายบุคคล และสอนเป็นกลุ่ม วิธีการสอนซ่อมเสริมคือ จะมีการทดสอบพื้นฐานเพื่อจำแนกประเภทเด็ก จัดสอนซ่อมเสริมทุกวัน วันละ 1 ชั่วโมง หลังจากพักกลางวันโดยให้นักเรียนมาเรียนหลังจากพักรับประทานอาหารแล้ว การสอนจะเน้นนโยบายของโรงเรียน คือ การเรียนดี กิจกรรมเด่น เน้นวินัย ปัญหาในการสอนซ่อมเสริมไม่มีแต่ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรช่วยสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่บ้านด้วย

4.2.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

โรงเรียนที่ 1 มีวิธีการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีหลายวิธี คือ วิธีการประเมินโดย portfolio คือ ให้นักเรียนสร้างผลงาน 4 - 5 ชิ้นต่อเทอม และนำมาจัดเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงานทั้งหมด โดยครูจะดูพัฒนาการในการทำงานโดยไม่ได้มีการให้ระดับคะแนน ประเมินผลโดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม ความตั้งใจเรียน และประเมินโดยใช้แบบทดสอบโดยการจัดทำเป็นข้อสอบกลาง ให้อาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ออกข้อสอบและให้ฝ่ายวิชาการและฝ่ายวัดผลเป็นผู้คัด

เลือกข้อสอบอีกครั้ง และครูทั้งหมดมีปัญหาในการประเมินผลโดยใช้ portfolio คือ บางครั้งครูไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติไปนั้นเป็นการประเมินผลตามแบบของ portfolio ที่ถูกต้องหรือไม่

โรงเรียนที่ 2 มีวิธีการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีวิธีการประเมินโดย portfolio คือ ให้นักเรียนสร้างผลงาน เช่น วิชาคณิตศาสตร์ครูให้นักเรียนสร้างผลงาน 3 - 4 ชั้นต่อเทอม วิชาภาษาไทย 5 - 6 ชั้นต่อเทอม และ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 - 5 ชั้นต่อเทอม โดยผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นครูไม่ได้ประเมินในรูปของคะแนน แต่ประเมินเพื่อพัฒนาการของเด็กโดยผลงานนี้ครูประจำชั้นจะส่งให้ครูประจำชั้นที่สอนเด็กในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป ครูทั้งหมดพบปัญหาในการประเมินผลโดยใช้ portfolio คือ บางครั้งครูไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติไปนั้นเป็นการประเมินผลตามแบบของ portfolio ที่ถูกต้องหรือไม่

ใช้แบบทดสอบโดยการจัดทำเป็นข้อสอบกลาง ให้อาจารย์ในแต่ละระดับชั้นช่วยกันออกข้อสอบเพื่อวัดผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน

การแสดงนิทรรศการ ครูให้เด็กจัดนิทรรศการด้วยตนเองโดยการนำผลงานของตนมาจัดเป็นป้ายนิเทศ ปัญหาที่พบในการวัดผลโดยให้เด็กจัดนิทรรศการ คือ เด็กบางคนไม่มีความรับผิดชอบและไม่ให้ความร่วมมือกับสมาชิกในกลุ่ม

การติดตามพฤติกรรม มีการติดตามสังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูประจำชั้นจะมีบันทึกประจำวันในการสังเกตเด็กจำนวน 5 คน ต่อสัปดาห์ และต้องเขียนสังเกตเด็กให้ครบทุกคน แล้วบันทึกผลไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นรายบุคคลเพื่อดูความถนัด ความสนใจ การตั้งใจเรียน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ ปัญหาที่พบในการสังเกต คือ ครูไม่สามารถสังเกตได้ครบตามหัวข้อที่เสนอไว้ในแบบสังเกต

โรงเรียนที่ 3 มีวิธีการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีหลายวิธี เช่น วิธีการประเมินโดย portfolio ให้นักเรียนสร้างผลงาน 4 - 8 ชั้นต่อเทอม มีการให้ระดับคะแนนชิ้นงาน 30 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนทั้งหมด และประเมินโดยใช้แบบทดสอบโดยการจัดทำเป็นข้อสอบกลาง ให้อาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ออกข้อสอบและให้ฝ่ายวิชาการและฝ่ายวัดผลเป็นผู้คัดเลือกข้อสอบอีกครั้งหนึ่งซึ่งมีการเก็บคะแนนจากแบบทดสอบ 70 เปอร์เซ็นต์ มีการสอบเป็นรายจุดประสงค์ สอบกลางภาคและสอบปลายภาค การวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยการแสดงนิทรรศการ โดยให้นักเรียนนำผลงานมาจัดแสดงในวันสำคัญ เช่น วันรัฐธรรมนูญ วันเข้าพรรษา ส่วนการติดตามพฤติกรรมของเด็กนั้นครูจะสังเกตนักเรียนตลอดเวลา จากการตรงต่อเวลาในการส่งงาน ความตั้งใจเรียน ครูจำนวน 2 คนปัญหาในการประเมินผลโดยใช้ portfolio คือ บางครั้งครูไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติไปนั้นเป็นการประเมิน

ผลตามแบบของ portfolio ที่ถูกต้องหรือไม่ เด็กไม่ผลิตชิ้นงาน ปัญหาในการประเมินผลโดยใช้การติดตามพฤติกรรม คือ ติดตามพฤติกรรมไม่ทั่วถึงเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก

โรงเรียนที่ 4 มีวิธีการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดย portfolio คือ ให้นักเรียนสร้างผลงาน และนำผลงานที่นักเรียนผลิตขึ้นแบ่งจัดเก็บไว้ 2 ส่วน คือ ที่เก็บผลงานทุกชิ้นที่ผลิตขึ้นโดยนักเรียนเป็นผู้ดูแลเก็บไว้ อาจนำกลับไปที่บ้านได้ และส่วนที่เก็บผลงานจากการเลือกเฉพาะผลงานที่นักเรียนชอบมากที่สุด โดยเก็บไว้ที่โรงเรียนและทางโรงเรียนจะนำมาให้ผู้ปกครองดูสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ปัญหาในการประเมินผลโดยใช้ portfolio คือ บางครั้งครูไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติไปนั้นเป็นการประเมินผลตามแบบของ portfolio ที่ถูกต้องหรือไม่

ใช้แบบทดสอบโดยการจัดทำเป็นข้อสอบกลาง ให้อาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ออกข้อสอบและให้ฝ่ายวิชาการและฝ่ายวัดผลเป็นผู้คัดเลือกข้อสอบอีกครั้งหนึ่ง ส่วนปัญหาในการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบคือ บางครั้งข้อสอบไม่ครอบคลุมจุดประสงค์

การแสดงนิทรรศการ ครูให้เด็กจัดนิทรรศการด้วยตนเองโดยให้นำผลงานของตนมาจัด ปัญหาที่พบในการวัดผลโดยให้เด็กจัดนิทรรศการ คือ เด็กบางคนไม่มีความรับผิดชอบ บางคนไม่ช่วยงานในกรณีจัดนิทรรศการเป็นกลุ่ม เด็กขาดอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการเนื่องจากพ่อแม่ขาดการสนับสนุนดูแลในการช่วยจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เด็ก

การติดตามพฤติกรรม มีการติดตามสังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน ครูจะสังเกตพฤติกรรมเด็กตลอดเวลาโดยมีการบันทึกพฤติกรรมเอาไว้

4.2.4 สื่อการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 1 ครูใช้สื่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้คือ บัตรคำ บัตรภาพ เกม ของจริง วีดีโอ คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนคือ ครูจำนวน 2 คน ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ สื่อบางชนิดมีราคาแพงแต่ครูมีความจำเป็นต้องใช้ เช่น หุ่นจำลองคน

โรงเรียนที่ 2 ครูใช้สื่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้คือ หนังสืออ่าน-นอกเวลา บัตรคำ บัตรภาพ เกมการศึกษา ของจริง เช่น หิน ดิน ต้นไม้ วีดีโอ คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน ลูกโลก ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนคือ ครูจำนวน 2 คน ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ สื่อบางประเภทที่ต้องใช้ร่วมกันกับครูท่านอื่นมีจำนวนจำกัด

โรงเรียนที่ 3 ครูใช้สื่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้คือ บัตรคำ บัตรภาพ เกม ของจริง เช่น ผลไม้ น้ำ ดิน สารเคมีต่าง ๆ ขนมหงูสรุส ต้นไม้ เป็นต้น ของจำลอง เช่น ลูกโลก แผนที่ วีดีโอ สไลด์ คอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชัน

โรงเรียนที่ 4 ครูใช้สื่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้คือ บัตรคำ บัตรภาพ ของจริง ของจำลอง วีดีโอ สไลด์

4.2.5 บริการแนะแนวและจิตวิทยา

เครื่องมือและวิธีการในการศึกษาความถนัดและความสนใจของเด็ก

โรงเรียนที่ 1 มีวิธีการศึกษาความถนัดและความสนใจของเด็ก โดยใช้วิธีการสังเกตนักเรียนในช่วงโมงเรียน สัมภาษณ์ครูที่สอนประจำวิชาต่างๆ สัมภาษณ์ นักเรียนหรือผู้ปกครอง ตรวจสอบผลงานของเด็กและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้แบบวัดที่ฝ่ายวัดผลจัดทำแบบวัดความถนัดและความสนใจ

โรงเรียนที่ 2 มีวิธีการศึกษาความถนัดและความสนใจของเด็ก โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ นักเรียนหรือผู้ปกครอง ตรวจสอบผลงานของเด็ก สอบถามอาจารย์ที่สอนประจำวิชา ดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการนำร่องทำการทดสอบเป็นรายบุคคลแล้วแจ้งผลความถนัดและความสนใจของแต่ละคนให้ครูทราบ

โรงเรียนที่ 3 มีวิธีการศึกษาความถนัดและความสนใจของเด็ก ศึกษาโดยใช้วิธีการสังเกต ตรวจสอบผลงานของเด็กและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดูผลงานที่เด็กสร้างขึ้น สอบถามจากครูประจำวิชา

โรงเรียนที่ 4 มีวิธีการศึกษาความถนัดและความสนใจของเด็ก โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ นักเรียนหรือผู้ปกครอง ตรวจสอบผลงานของเด็ก สอบถาม ใช้แบบวัดที่ฝ่ายวัดผลจัดทำแบบวัดความถนัดและความสนใจ

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาและวิธีการแก้ไข

โรงเรียนที่ 1 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กที่พบได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว ครูแก้ไขโดยใช้การว่ากล่าวตักเตือน เด็กมีสมาธิสั้น ครูแก้ไขโดยให้เวลาเด็กทำงานมากกว่าเด็กคนอื่น เด็กที่มีปัญหาทางการเรียน เช่น ทักษะในการใช้มือและตาไม่ประสานสัมพันธ์กัน ทางโรงเรียนมีโครงการเพื่อนเด็กโดยจัดบุคลากรที่มีความชำนาญทางด้านการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษมาแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ

โรงเรียนที่ 2 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กที่พบได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว การใช้อำนาจ การเรียกร้องความสนใจ เด็กจะแสดงออกโดยการขว้างปาสิ่งของ ครูใช้วิธีการแก้ไขโดย ว่ากล่าวตักเตือน ลงโทษ และมีการปรึกษากับผู้ปกครองของเด็กสำหรับพฤติกรรมที่ต้องการร่วมมือเพื่อแก้ไขร่วมกัน

พฤติกรรมเฉยขริบ พุดน้อย แก้ไขโดยกระตุ้นให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออก ให้เพื่อนชวนพุดคุย

โรงเรียนที่ 3 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กที่พบได้แก่ พฤติกรรม hyperactive แก้ไขโดยพาไปพบจิตแพทย์

โรงเรียนที่ 4 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กที่พบได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว การใช้อำนาจ การเรียกร้องความสนใจ เด็กจะแสดงออกโดยการขว้างปาสิ่งของ ครูใช้วิธีการแก้ไขโดย ฝึกให้เด็กนั่งสมาธิ ฝึกให้เป็นผู้นำ ให้แรงเสริมโดยการชมเชย และมีการปรึกษากับผู้ปกครองของเด็กสำหรับพฤติกรรมที่ต้องการร่วมมือเพื่อแก้ไขร่วมกัน

พฤติกรรมการแยกตัว เด็กจะร้องไห้ไม่อยากมาโรงเรียน วิธีการแก้ไขคือ ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม และความสนใจเด็กเพิ่มมากขึ้นกว่าเด็กคนอื่น

ในกรณีที่ปัญหาพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทางโรงเรียนไม่สามารถแก้ไขได้ ครูผู้สอนจะปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเพื่อขอคำแนะนำ หรือปรึกษาจิตแพทย์ต่อไป

4.2.6 ภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมอื่นที่มีความแตกต่างกับสภาพที่เป็นอยู่เดิม

โรงเรียนที่ 1 พบว่ามีความแตกต่างคือ กิจกรรมที่ครูจัดทำขึ้นทำให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาความคิดมากขึ้น ครูทราบความถนัดและความสนใจของเด็ก ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม และโรงเรียนมีการจัดห้องศูนย์วิทยากร

โรงเรียนที่ 2 พบว่ามีความแตกต่างกับสภาพที่เป็นอยู่เดิมซึ่งดูได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนคือ เด็กได้ทำกิจกรรมมากขึ้น มีการสร้างผลงานและชื่นชมกับผลงานที่ตนสร้างขึ้น เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ ครูทราบบุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจของเด็กแต่ละคนและสามารถส่งเสริมได้ถูกต้อง

โรงเรียนที่ 3 พบว่ามีความแตกต่างกับสภาพที่เป็นอยู่เดิมซึ่งดูได้จากนักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น มีโอกาสทำกิจกรรมมากขึ้น ครูมีการจัดกิจกรรมที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ด้านอาคารสถานที่มีการจัดห้องศูนย์วิทยากรและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 4 พบว่ามีความแตกต่างกับสภาพที่เป็นอยู่เดิมของโรงเรียนคือ เด็กได้มีโอกาสคิดเอง ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและได้ปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น กล้าแสดงออก เด็กมีผลงานที่ผลิตขึ้นด้วยตนเอง มีการแยกกลุ่มเด็กเป็น เก่ง ปานกลาง และอ่อนครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนคือ จัดกิจกรรมที่เด็กมีโอกาสได้แสดงออกร่วมกันมากขึ้น เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีคุณธรรมในด้านการเสียสละการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากการที่เด็กเข้าทำกิจกรรมตามมุมต่าง ๆ ในห้องซึ่งมีอุปกรณ์จำกัดต้องมีการแบ่งปันกันเล่น

4.2.7 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการ

โรงเรียนที่ 1 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการ คือ หากโรงเรียนยังคงดำเนินกิจกรรมโครงการนี้ต่อไปโรงเรียนควรจะมีการปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ควรลดจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องให้น้อยลง และควรจัดสร้างอาคารเรียนและห้องเรียนเพิ่มเติม ทางโรงเรียนควรจัดหางบประมาณในการผลิตสื่อให้แก่ครู จัดหาบุคลากรเพิ่มเติมเพื่อดูแลและจัดกิจกรรมภายในห้องศูนย์วิชาการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการควรมีการนิเทศโครงการให้มากกว่านี้

โรงเรียนที่ 2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการ คือ หากโรงเรียนยังคงดำเนินกิจกรรมโครงการนี้ต่อไปโรงเรียนควรจะมีการปรับปรุงในด้าน การสร้างอาคารสถานที่ให้เพียงพอในการจัดทำห้องพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องศูนย์วิชาการ ห้องคอมพิวเตอร์ และจัดหาบุคลากรพิเศษ เช่น นักจิตวิทยา นักแนะแนว มาปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน

โรงเรียนที่ 3 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการ คือ โรงเรียนควรดำเนินโครงการในลักษณะนี้ต่อไปและมีความเห็นว่าการดำเนินงานไม่ต้องมีการปรับปรุงในด้านใดเนื่องจากเห็นว่าเป็นอยู่แล้ว

โรงเรียนที่ 4 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการ คือ หากโรงเรียนยังคงดำเนินกิจกรรมโครงการนี้ต่อไปโรงเรียนควรจะมีการปรับปรุงในด้านควรจัดลดจำนวนนักเรียนให้น้อยลงในแต่ละห้อง เพราะจะทำให้ครูดูแลเด็กได้ทั่วถึง และเด็กมีโอกาทำกิจกรรมทุกคนและทุกกิจกรรม โรงเรียนควรจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ครบและเพียงพอ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 5.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชนจำนวน 60 คน และนำผลมาวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 เพศ เป็นเพศหญิงจำนวน 54 คน และเป็นเพศชายจำนวน 6 คน

5.1.2 อายุ อายุระหว่าง 31 - 40 ปีจำนวน 33 คน อายุระหว่าง 41 - 50 ปีจำนวน 23 คน และอายุระหว่าง 51-60 ปีจำนวน 4 คน

5.1.3 วุฒิการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาโทจำนวน 3 คน ปริญญาตรีจำนวน 30 คน และต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 27 คน

5.1.4 อาชีพ รับราชการ 34 คน ธุรกิจส่วนตัว 15 คน แม่บ้าน 8 คน รัฐวิสาหกิจจำนวน 2 คน รับจ้างจำนวน 1 คน

5.1.5 รายได้ต่อเดือน ระหว่าง 6,000 - 10,000 บาทจำนวน 28 คน มากกว่า 10,000 บาทจำนวน 32 คน

ตอนที่ 5.2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการนำร่องของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน

บทบาทร่วมกับโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 1 พบว่าผู้ปกครองเคยมีบทบาทร่วมกับทางโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน คือโรงเรียนส่งจดหมายเรียนเชิญให้มาเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนในห้องศูนย์วิชาการภาคเรียนละ 1 ครั้ง

โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 3 พบว่าผู้ปกครองไม่เคยมีบทบาทร่วมกับทางโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองได้มีบทบาทร่วมกับทางโรงเรียนในด้านการเรียนการสอนคือ เป็นวิทยากรเล่านิทานให้เด็กฟังที่ห้องศูนย์วิชาการ โดยโรงเรียนจัดส่งจดหมายเรียนเชิญ

บทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ

โรงเรียนที่ 1 ผู้ปกครองได้มีบทบาทในลักษณะพานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเป็นครั้งคราว เช่น กิจกรรมครอบครัวสุขสันต์โดยผู้ปกครองร่วมกับนักเรียนทำความสะอาดและจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ค่ายศิลปะ ผู้ปกครองพานักเรียนมาร่วมประกวดแข่งขันการวาดภาพ เชื่อมชมนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปะ กิจกรรมวันเด็ก

โรงเรียนที่ 2 ผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เนื่องจากทางโรงเรียนไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ได้รับทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีบทบาทร่วมในกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ

โรงเรียนที่ 3 ผู้ปกครองได้มีบทบาทในลักษณะพานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่

โรงเรียนที่ 4 กิจกรรมที่โรงเรียนจัดและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการแข่ง ชั้ ช เช่น ค่ายแบรนต์ ค่ายลูกเสือ กีฬาสี ที่มีบทบาททั้งเป็นเป็นวิทยากรร่วม และเป็นผู้ชม

ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ

โรงเรียนที่ 1 ปัญหาที่พบในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม บางครั้งทางโรงเรียนไม่มีการแจ้งข่าวให้ทราบล่วงหน้าเพื่อให้มีเวลาในการเตรียมตัวที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะว่ากิจกรรมพิเศษควรจัดขึ้นในวันหยุดเพื่อคนจะได้มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมด้วย และควรจัดกิจกรรมพิเศษให้หลากหลายมากกว่านี้ การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งควรมีการสอบถามผู้ปกครองถึงความพร้อมในด้านเวลาล่วงหน้าทุกครั้ง

โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 3 ผู้ปกครองของนักเรียนไม่พบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ

โรงเรียนที่ 4 ปัญหาที่พบในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ คือ โรงเรียนไม่มีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรมว่าจัดในช่วงเวลาใด ลักษณะของกิจกรรมเป็นอย่างไรและตัวผู้ปกครองมีบทบาทอย่างไรทำให้เตรียมตัวไม่พร้อมจึงไม่ยอมเข้าร่วมหรือเมื่อไม่ทราบก็ไม่มีโอกาสเข้าร่วม

บทบาทในการช่วยเหลือโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการนาร่อง ฯ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ผู้ปกครองทุกคนมีบทบาทในการช่วยเหลือโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินตามลักษณะโครงการ คือ บริจาคหนังสือวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อนำไปจัดห้องศูนย์วิชาการหรือนำไปจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน สนับสนุนด้านเงินงบประมาณ

โรงเรียนที่ 2 ผู้ปกครองจำนวน 10 คน ไม่เคยให้การช่วยเหลือโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินตามลักษณะโครงการ และผู้ปกครองจำนวน 5 คน ที่ให้การช่วยเหลือในการบริจาคหนังสือวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อนำไปจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน

ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากโครงการ

โรงเรียนที่ 1 ผู้ปกครองได้ชี้แจงเกี่ยวกับนักเรียนในปกครองที่เข้าร่วมโครงการว่าได้รับประโยชน์คือ เด็กได้ร่วมกิจกรรมอย่างหลากหลาย กล้าแสดงออก ฝึกการทำงาน และทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ฝึกการคิดและได้ปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียนจากการที่ครูจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการ ผู้ปกครองทราบความถนัดและความสนใจของนักเรียนและส่งเสริมได้ถูกต้อง เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีอิสระในการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์

โรงเรียนที่ 2 ผู้ปกครองได้ชี้แจงเกี่ยวกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการว่าได้รับประโยชน์คือ เด็กได้ร่วมกิจกรรมพิเศษที่หลากหลาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีพัฒนาการดีขึ้น

โรงเรียนที่ 3 ผู้ปกครองได้ชี้แจงว่าเกี่ยวกับนักเรียนในปกครองที่เข้าร่วมโครงการว่าได้รับประโยชน์คือ กล้าแสดงออก ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้ปกครองทราบความถนัดและความสนใจของนักเรียนและส่งเสริมได้ถูกต้อง เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีอิสระในการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์

โรงเรียนที่ 4 ผู้ปกครองได้ชี้แจงเกี่ยวกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการว่าได้รับประโยชน์คือ เด็กได้ร่วมกิจกรรมอย่างหลากหลาย กล้าแสดงออก ฝึกการทำงานและทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ฝึกการคิด ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

ความต้องการในการให้เด็กเข้าร่วมโครงการนำร่อง ฯ

โรงเรียนที่ 1 ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการให้เด็กในปกครองของตนเข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้อีกต่อไปเพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนสอบถามนักเรียนแล้วพบว่านักเรียนมีความสุขกับการเรียน การจัดกิจกรรมตามลักษณะของโครงการนี้นักเรียนมีโอกาทำกิจกรรมในห้องศูนย์วิทยาการซึ่งมีการฝึกให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ พัฒนาการของนักเรียนจากครูประจำชั้นและเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยาการทำให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กนักเรียนได้ถูกต้อง

โรงเรียนที่ 2 ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการให้เด็กในปกครองของตนเข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้อีกต่อไปเพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ และมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ คือ ทางโรงเรียนควรเสริมกิจกรรมพิเศษทางด้านกีฬา และกิจกรรมการออกค่ายต่าง ๆ

โรงเรียนที่ 3 ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการให้เด็กในปกครองของตนเข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้อีกต่อไปเพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนมีการสังเกตนักเรียนแล้วพบว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลายด้าน เช่น กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ ช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น

โรงเรียนที่ 4 ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการให้เด็กในปกครองของตนเข้าร่วมโครงการในลักษณะนี้อีกต่อไปเพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงขึ้นตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง และข้อเสนอแนะอื่น ๆ คือ ควรดำเนินโครงการลักษณะเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ และควรมีการให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการทุกระดับชั้น

ตอนที่ 6 ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

6.1 ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนของโรงเรียนที่ 1 ผู้สังเกตได้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ครั้ง โดยทั้ง 2 ครั้งเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเดิม และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ครั้ง รวมจำนวนครั้งที่สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ 1 ทั้งหมด 3 ครั้ง และนำข้อมูลจากการสังเกตมาวิเคราะห์ดังนี้คือ

ข้อมูลของผู้ถูกสังเกต ผู้สังเกตได้สังเกตครูจำนวน 2 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด โดยมีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ในการสอน คือเป็นครูประจำชั้น โดยครูประจำชั้นจะสอนเฉพาะวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์

วิชาที่เข้าสังเกตการสอน ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สอนวิชาภาษาไทย และครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สอนวิชาคณิตศาสตร์แต่เนื่องจากครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลปลายภาคเรียนที่ 2 ผู้วิจัยจึงไม่สามารถสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ สำหรับครูที่สอนวิชาภาษาไทยได้สอนเกี่ยวกับพยัญชนะและสระอะ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสอน คือให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่สะกดกับสระอะได้

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วยการจัดรูปแบบโต๊ะเก้าอี้ของนักเรียนจัดเป็นกลุ่ม 6 กลุ่ม ภายในห้องมีการจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ เช่น มุมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งมี สอ อ หอยทะเลของจริง ผลไม้จำลอง ลูกโลก มุมภาษาไทยมีหนังสืออ่านนอกเวลา มาตราตัวสะกด พยัญชนะไทย รูปสระ มุมเกมที่มีตัวต่อรูปต้นไม้ เกม O, X มุมภาษาอังกฤษจะมีหนังสือภาพประกอบคำศัพท์ การจัดป้ายนิเทศมีทั้งครูเป็นผู้จัดและให้นักเรียนช่วยกันจัด เช่น ป้ายนิเทศ Amazing Thailand ป้ายนิเทศวันมาฆบูชา ครูจัดตระกร้าไว้ใส่ของหายที่ยังไม่มีเจ้าของมารับคืน จัดที่เก็บแฟ้มสะสมงานของนักเรียนจัดเตรียมอ่างน้ำและตู้เก็บหนังสือไว้หลังห้องเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียน

1) พฤติกรรมการสอนของครู ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ครูคุมชั้นโดยการเสริมแรงด้วยรางวัล คือให้คะแนนเป็นรูปผลไม้และรูปหัวใจ และเสริมแรงด้วยวาจา การลงโทษ โดยให้ออกมาทำกิจกรรมเดินเปิดหน้าชั้นเรียน

2) พฤติกรรมของนักเรียน คือทำกิจกรรมกลุ่มกับครูและเพื่อน โดยการร้องเพลง ตอบคำถาม ร่วมซักถามอภิปรายกับครู ฝึกสะกดคำ ฝึกเขียน

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการสื่อสาร 2 ทาง คือครูถามให้นักเรียนตอบ นักเรียนมีโอกาสร่วมอภิปรายซักถาม ทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมร้องเพลง ซึ่งพบว่านักเรียนประมาณแปดสิบเปอร์เซ็นต์มีความตั้งใจเรียนตอบเสียงดัง แต่นักเรียนประมาณยี่สิบเปอร์เซ็นต์ที่อยู่หลังห้องคุยกันไม่ตั้งใจเรียนเนื่องจากครูไม่ได้เดินมาควบคุมนักเรียนหลังห้อง

4) บุคลิกภาพของครู ยิ้มแย้มแจ่มใส ใจดี พุดจาไพเราะ การแต่งกายสุภาพ และมีอารมณ์ขัน

5) วิธีสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยร้องเพลงสระอะที่เคยสอนมาแล้ว สอนคำที่สะกดด้วยสระอะด้วยการให้นักเรียนฝึกร้องเพลง ให้นักเรียนจับคู่คำเพื่อให้ความหมาย ให้นักเรียนอ่านคำที่ได้จากการเล่นเกม ให้นักเรียนร้องเพลงสระอะอีกครั้ง

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ครูมีเทคนิคฝึกให้นักเรียนมีสมาธิก่อนเรียน โดยให้นักเรียนเล่นตบแปะ ครูประจำชั้นจะสอนโดยมีครูผู้ช่วย 1 คน โดยมีหน้าที่ช่วยจับสื่อช่วยควบคุมชั้นเรียน

6.2 ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนของโรงเรียนที่ 2 ผู้สังเกตได้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ครั้ง สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ครั้ง และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ครั้ง รวมจำนวนครั้งที่สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ 2 ทั้งหมด 3 ครั้ง และนำข้อมูลจากการสังเกตมาวิเคราะห์ดังนี้คือ

ข้อมูลของผู้ถูกสังเกต ครูผู้สอนเป็นเพศหญิงทั้งหมด โดยมีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนคือเป็นครูประจำชั้น โดยครูประจำชั้นจะสอนเฉพาะวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

วิชาที่เข้าสังเกตการสอนได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยวิชาภาษาไทยครูสอนเนื้อหาเกี่ยวกับคำใหม่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ในการสอน คือ ให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำใหม่ได้ ใช้คำแต่งประโยคได้ วิชาคณิตศาสตร์ ครูสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างรูปเหลี่ยมต่าง ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ในการสอนคือ ให้นักเรียนสามารถประดิษฐ์รูปที่สร้างจากรูปเหลี่ยมต่าง ๆ ได้ และวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตครูสอนเนื้อหาเกี่ยวกับส่วนประกอบของเปลือกโลกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ในการสอนคือ นักเรียนสามารถตอบได้ว่าเปลือกโลกประกอบด้วยอะไรบ้าง นักเรียนสามารถวาดภาพเปลือกโลกพร้อมทั้งเขียนบรรยายภาพได้

3. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ห้องเรียนทั้ง 3 ห้อง มีการจัดโต๊ะเก้าอี้ของนักเรียน โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นการจัดโต๊ะเป็นกลุ่ม เป็นรูปเกือกม้า ภายในห้องมีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ มุมคณิตศาสตร์ มีสื่อเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ เช่น ลูกคิด ของจริงให้นักเรียนนำมาฝึกบวก ลบ เช่น ฝาน้ำอัดลม กระดุม รูปจำลองผลไม้ เป็นต้น มุมภาษาไทย มีบัตรคำ แถบประโยค มุมหนังสือส่งเสริมการอ่าน มุมภาษาอังกฤษ มีบัตรคำ ภาษาอังกฤษ มุมสบาย มีสื่อ หมอนให้เด็กได้นอนพักผ่อน มีการจัดป้ายนิเทศ เช่น ป้ายนิเทศ คำใหม่และคำสั่งต่าง ๆ ป้ายนิเทศรายชื่อเดือน 12 เดือน บางชั้นเรียนป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนมีการนำผลงานของนักเรียน เช่น การแต่งคำประพันธ์ของนักเรียนไปแสดงไว้ จัดตู้ใช้สำหรับเก็บแฟ้มสะสมงานเด็ก และแต่ละห้องจัดที่ไว้สำหรับวางกระเป๋านักเรียนโดยเฉพาะ

4. บรรยากาศในชั้นเรียน

4.1 พฤติกรรมการสอนของครู คือ ครูบรรยายให้นักเรียนฟัง ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ตลอดเวลาให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม จัดให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการต่อภาพ ให้อิสระเด็กในการคิด และมีการยืดหยุ่น กำหนดเวลาทำงานของเด็ก การคุมชั้นเรียนของครู คือมีการให้แรงเสริมด้วยวาจา และเดินไปดูแลนักเรียนในการทำงาน กระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้ช่วยทำงานเป็นกลุ่มและมีการให้แรงเสริมว่ากลุ่มใดต่อภาพได้สวยงามที่สุดโดยสมาชิกทุกคนช่วยกัน และไม่มีเสียงดังจนเกินไป จะมีรางวัลให้แก่กลุ่มนั้น โดยในท้ายชั่วโมงครูจะยกย่องชมเชยด้วยวาจา พบว่าการคุมชั้นเรียนได้น่าพอใจมาก นักเรียนมีระเบียบวินัย

4.2 พฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนฟังและจดบันทึก ตอบคำถาม ร่วมอภิปราย ชักถามกับครู หรือเพื่อนภายในกลุ่มและชั้นเรียน ทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีการช่วยเหลือ ร่วมมือกันเป็นอย่างดี

4.3 พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการสื่อสาร 2 ทางคือครูถามให้นักเรียนตอบ หรือนักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ทำกิจกรรมกลุ่มและมีโอกาสแสดงออก

4.4 บุคลิกภาพของครู คือค่อนข้างเคร่งขรึม การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีการใช้ภาษาที่สุภาพ

4.5 วิธีการสอน ครูจะให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เช่นวิชาคณิตศาสตร์ ครูให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์ คือกล่องไม้ขีด กล่องยาสีฟันมาทุกคนหลังจากที่แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ชาย-หญิง แต่ละกลุ่มช่วยกันนำกล่องของตนมาต่อกันเป็นภาพอะไรก็ได้โดยครูเตรียมแผ่นโฟม 2 แผ่น ในการต่อภาพพร้อมทั้งเข็มหมุดให้นักเรียน ขณะสอนมีปัญหาคำความขัดแย้งในการเลือกว่าจะต่อภาพอะไรในกลุ่มซึ่งมีการเสนอหลายภาพ ครูจึงให้นักเรียนใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยหรือลงมติ

เป็นคะแนนเสียง ท้ายของกิจกรรมให้ตัวแทนกลุ่มออกไปอภิปรายภาพว่าเป็นภาพอะไรให้เพื่อน ๆ ฟังแล้วนำภาพไปแต่งเป็นเรื่องราวในชั่วโมงภาษาไทยด้วย

สำหรับการสอนวิชาภาษาไทย ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยให้เรียน 4 คน เป็นผู้ช่วยครู 2 คนแรกครูใช้บัตรคำติดตามตัวเด็กโดยไปติดนอกห้องอีกสองคนเป็นผู้สังเกตเพื่อนให้ปฏิบัติให้ถูกกติกาโดยให้เด็ก 2 คนที่ติดบัตรคำตามตัวเด็กเข้าไปในห้อง 5 นาที โดยครูจับท่าหมุน หวังให้ทุกคนทุกกลุ่มช่วยกันจำบัตรคำ โดยห้ามจดบันทึกไว้ เมื่อหมด 5 นาที หลังให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนคำที่จำได้ กลุ่มได้มากเป็นผู้ชนะ ครูเฉลยคำที่มีทั้งหมดโดยนักเรียนกลุ่มใดที่ยังมีไม่ครบให้บันทึกเพิ่มเติมลงไป หลังจากนั้นให้แต่ละคนเลือกคำ 5 คำ มาแต่งประโยค

การสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งสอนเรื่องส่วนประกอบของเปลือกโลก โดยครูบรรยายว่า เปลือกโลกประกอบด้วยอะไรบ้าง แล้วให้นักเรียนวาดภาพส่วนประกอบของเปลือกโลกพร้อมทั้งบรรยายภาพด้วย ซึ่งครูจะเดินดูนักเรียนอย่างทั่วถึง ให้คำแนะนำ ชี้แจงและกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมตลอดเวลา

จากการสังเกตทุกวิชาจะพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะใช้วิธีสอนโดยให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมีการให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนและผลงานของกลุ่ม

6.3 ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนของโรงเรียนที่ 3 ผู้สังเกตได้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ครั้ง สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ครั้ง และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ครั้ง รวมจำนวนครั้งที่สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ 2 ทั้งหมด 3 ครั้ง และนำข้อมูลจากการสังเกตมาวิเคราะห์ดังนี้คือ

ข้อมูลของผู้ถูกสังเกต ครูผู้สอนเป็นเพศหญิงทั้งหมด โดยมีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนคือ เป็นครูประจำชั้น โดยสอนเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษและวิชาภาษาไทย

วิชาที่เข้าสังเกตการสอน ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำหรับวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนโดยการสังเกตได้ ส่วนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครูสอนเนื้อหาเกี่ยวกับจำนวน (Number) 1-15 มีวัตถุประสงค์ในการสอนคือให้นักเรียนสามารถ อ่าน เขียน วาดภาพตามจำนวนที่กำหนดให้ได้

ถูกต้อง และวิชาภาษาไทย ครูสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการฟังที่ดี ผู้ฟังจะต้องมีความตั้งใจ และมีสมาธิในการฟัง การฟังทำให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเล่าเรื่องลำดับเหตุการณ์จากเรื่องได้ และตอบคำถามจากเรื่องได้

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทั้ง 3 ห้อง มีการจัดรูปแบบโต๊ะ เก้าอี้ ที่มีการจัดโต๊ะเป็นกลุ่มและเป็นแถวภายในห้อง มีการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเนื้อหาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ป้ายนิเทศชื่อวันเป็นภาษาอังกฤษ ป้ายนิเทศคุณธรรม 8 ประการ ป้ายนิเทศที่สุดของห้องไว้สำหรับติดชื่อนักเรียนที่พฤติกรรมดีเด่น เช่น มีน้ำใจมากที่สุด กล้าแสดงออกมากที่สุด และชื่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมบกพร่อง เช่น ชุกชนมากที่สุด ช่างพูดมากที่สุด จัดที่สำหรับให้นักเรียนส่งงาน ที่แขวนแก้วน้ำ และที่ใส่เพิ่มสะสมงานของนักเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียน

4.1 พฤติกรรมการสอนของครู คือ บรรยายให้นักเรียนฟัง ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ควบคุมชั้นเรียนโดยการเสริมแรงด้วยวาจา โดยการว่ากล่าวตักเตือนและบอกว่าจะมีการลงโทษ รวมทั้งให้การเสริมแรงด้วยการให้เพื่อนปรบมือให้เมื่อนักเรียนคนใดตอบถูก การสั่งให้ลูกนั่งเป็นภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนไม่เรียบร้อย

4.2 พฤติกรรมของนักเรียน คือ ฟัง อ่าน ตอบคำถาม ทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนจะมีการพูดคุยกับเพื่อนตลอดเวลา

4.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการสื่อสาร 2 ทาง คือครูร่วมอภิปรายซักถาม ให้นักเรียนเสนอกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเลข 8

4.4 บุคลิกภาพของครู ก่อนข้างเคร่งขรึม การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

4.5 วิธีสอน ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น วิชาภาษาไทย ครูให้นักเรียนดูภาพ แล้วสนทนาจากเกี่ยวกับภาพในหนังสือเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 6 คน ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฟังให้ต่อเนื่องกันจนจบ โดยสมาชิกแต่ละกลุ่มต้องมีโอกาสออกมาเล่า นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันทำแผนภูมิโครงเรื่องแล้ววาดภาพประกอบ แผนภูมิโครงเรื่องที่นักเรียนทำขึ้นจะเป็นข้อความเขียนไว้เกี่ยวกับ ใครทำอะไร เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด ข้อคิดที่ได้ และวาดภาพประกอบ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่อง

วิชาภาษาอังกฤษ ครูแจกใบงานเรื่อง Number ให้นักเรียนทุกคน แล้วร่วมอภิปรายซักถาม ให้นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งของที่มีจำนวนเท่ากับ 8 ครูเขียนเลข 8 บนกระดานดำ ครูสิ่งที่นักเรียนเสนอคือภาพรถยนต์จำนวน 8 คัน ครูถามนักเรียนว่าเลข 8 ภาษาอังกฤษเขียนอย่างไร นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเขียนตามที่นักเรียนบอก eight car ซึ่งพบว่ามีข้อผิดพลาดคือ car ไม่ได้เติม s นักเรียนสามารถบอกข้อผิดพลาดได้ถูกต้อง ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงาน โดย

กิจกรรมกำหนดให้นักเรียนวาดภาพสิ่งของตามใจชอบโดยให้มีจำนวนเท่ากับ 8 และเขียนประโยคบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษ โดยก่อนที่นักเรียนจะวาดต้องทราบก่อนว่าสิ่งที่ตนเองจะวาดนั้นในภาษาอังกฤษเขียนว่าอย่างไร หากนักเรียนไม่ทราบให้ถามครูได้ ทำซ้ำวงครูให้นักเรียนส่งใบงาน ส่วนนักเรียนที่ทำงานเสร็จก่อนหมดเวลาครูมีใบงานสรุปบทเรียนให้ทำเพื่อรอเพื่อน

6.4 ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนของโรงเรียนที่ 4 ผู้สังเกตได้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ครั้ง สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ครั้ง และสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ครั้ง รวมจำนวนครั้งที่สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ 2 ทั้งหมด 3 ครั้ง และนำข้อมูลจากการสังเกตมาวิเคราะห์ดังนี้คือ

ข้อมูลของผู้ถูกสังเกต ครูผู้สอนเป็นเพศหญิงทั้งหมดโดยมีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนคือเป็นครูประจำชั้น โดยครูประจำชั้นจะสอนเฉพาะวิชาหลักคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

วิชาที่เข้าสังเกตการสอน ได้แก่ วิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยขณะเข้าสังเกตครูทำการสอนการฝึกทักษะทางภาษา เพื่อช่วยในการเรียนรู้ภาษา เข้าใจภาษา และใช้ภาษาได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้ และผู้วิจัยไม่สามารถสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้เนื่องจากครูผู้สอนทั้งสองวิชากำลังอยู่ในช่วงการดำเนินการสอบวัดผลปลายภาคเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทั้ง 3 ชั้นเรียนมีการจัดรูปแบบโต๊ะเก้าอี้ของนักเรียน ที่จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น มุมคณิตศาสตร์ มีสื่อได้แก่ ตัวต่อ ลูกคิด นาฬิกา มุมของเล่น ซึ่งมีสื่อคือ เกมต่าง ๆ มีการจัดป้ายนิเทศวันแม่ ป้ายนิเทศผลงานของเรา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอักษรไทย 44 ตัว จัดที่วางกล่อง Portfolio ไว้ด้านหลังชั้นเรียน มีที่แขวนหนังสือพิมพ์และที่วางแก้วอยู่หลังห้อง จัดโต๊ะที่วางป้ายประกาศเกียรติคุณของห้องเรียนเช่น ได้รับรางวัลห้องเรียนดีเด่น และหน้าชั้นเรียนจะจัดให้มีเครื่องรับโทรทัศน์

บรรยากาศในชั้นเรียน

- 1) พฤติกรรมการสอนของครู คือครูบรรยายให้นักเรียนฟัง ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ครูควบคุมชั้น โดยการให้แรงเสริมด้วยวาจา
- 2) พฤติกรรมของนักเรียนคือ ฟัง อ่าน ตอบคำถาม ทำกิจกรรมกลุ่ม

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการสื่อสาร 2 ทาง คือ ครูถามให้นักเรียนตอบหรือให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นทำกิจกรรมกลุ่ม มีโอกาสแสดงออก

4) บุคลิกภาพของครู ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

5) วิธีสอน (การฝึกพูด) ครูเขียนหัวข้อเรื่องว่า “ทำอย่างไรจึงจะเรียนเก่ง” ให้นักเรียนอ่านตามครู ร่วมอภิปรายกับนักเรียนทั้งห้องเกี่ยวกับหัวข้อข้างต้น แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้า ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าทำอย่างไรจึงจะเรียนเก่ง เมื่อหมดเวลาให้ส่งตัวแทนออกมาพูดให้เพื่อน ๆ ฟัง หลังจากนั้นครูสรุปอีกครั้ง กิจกรรมในขั้นสุดท้าย คือนักเรียนช่วยกันเขียนข้อคิดเห็นลงบนแผ่นกระดาษที่ครูเตรียมให้และอ่านพร้อมกันทั้งห้อง

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิทยาการ

7.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิทยาการของโรงเรียนที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยทำการสังเกตทั้งหมด 3 ครั้ง แต่ละครั้งไม่ซ้ำห้องและระดับชั้นเนื่องจากโรงเรียนที่ 1 มีการจัดห้องศูนย์วิทยาการจำนวน 3 ห้องตามระดับชั้นที่เข้าร่วมโครงการคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

สถานภาพของศูนย์วิทยาการ

1) วัตถุประสงค์การจัด เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความพร้อมของแต่ละคนจากสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพที่โดดเด่นของนักเรียนแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพขึ้น

2) การให้บริการ ให้บริการนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ตามตารางสอนในช่วงเวลาเรียนตามปกติ สัปดาห์ละสองชั่วโมง โดยครูแบ่งจำนวนเด็กเข้าไปใช้บริการครั้งละครึ่งห้อง

3) บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน้าที่ที่ปฏิบัติ มีอาจารย์ประจำศูนย์วิทยาการ 2 คน มีหน้าที่รวบรวมกิจกรรมที่จัดขึ้นในห้องศูนย์วิทยาการจากอาจารย์ที่สอนประจำวิชาในระดับชั้นนั้น เตรียมอุปกรณ์และสื่อตามที่อาจารย์ประจำวิชาเขียนไว้ และเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องศูนย์วิทยาการ การจัดกิจกรรมในแต่ละชั่วโมงมีอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้ช่วยควบคุมดูแลนักเรียนอีกประมาณ 1-2 คน

ปัญหา ขาดบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในห้องศูนย์วิชาการเพียงอย่างเดียว ทำให้การพัฒนางานได้ไม่เต็มที่

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ห้องมีบริเวณที่กว้างไม่เพียงพอสำหรับให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการจัดโต๊ะเป็นกลุ่ม บริเวณประตูทางเข้ามีการจัดเตรียมไม้สีต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้จับเพื่อเข้ามุ่มต่าง ๆ ตามสีที่ครูกำหนดไว้ มีมุ่มต่าง ๆ เช่น มุ่มคณิตศาสตร์ มุ่มวิทยาศาสตร์ มุ่มคอมพิวเตอร์ มุ่มศิลปะ และมุ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น มีการจัดตู้ไว้เก็บผลงานของเด็ก มีการจัดป้ายนิเทศ เช่น ป้ายนิเทศ Amazing Thailand ป้ายนิเทศข่าวน่ารู้ เป็นต้น

บรรยากาศในการให้บริการ

1) พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่/ครู ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและทำกิจกรรมด้วยตนเองทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยมีการคุมชั้นด้วยกฎที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้นไว้ว่า ถ้าครูปรบมือแสดงว่านักเรียนเสียงดังไม่เป็นระเบียบและให้ทุกคนเงียบและถ้าใครต้องการพูดให้ยกมือขึ้นครูจะเป็นผู้อนุญาตให้พูด

2) พฤติกรรมของนักเรียน คือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามมุมประสบการณ์ที่ตนสนใจ ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม โดยมีผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับนักเรียนด้วย

วิธีสอน

เนื่องจากโรงเรียนมีโครงการให้ผู้ปกครองมาร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียนในห้องศูนย์วิชาการในภาคเรียนที่สองก่อนเปิดเทอม กิจกรรมในครั้งนี้จึงมีผู้ปกครองเด็กเข้ามาร่วมด้วย โดยในช่วงแรกครูจะให้ผู้ปกครองลงทะเบียนการมาเข้าร่วมกิจกรรม ครูและผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับความถนัดความสนใจของเด็กและปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กที่ควรแก้ไข ครูชี้แจงถึงลักษณะของการให้บริการห้องศูนย์วิชาการแก่เด็กในแต่ละสัปดาห์เกี่ยวกับช่วงเวลาที่เปิดบริการ กิจกรรมที่ครูจัดขึ้น การให้เด็กทำผลงานและการจัดเก็บผลงานของเด็กที่เป็นระบบ หลังจากนั้นครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูได้เตรียมให้นักเรียนได้ปฏิบัติ เช่น การผลิตนาฬิกา การปลูกต้นไม้ การผลิตที่คั่นหนังสือ การทำศิลปะด้วยมือ หลังจากนั้นครูให้นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจตามโต๊ะที่ครูเตรียมอุปกรณ์ไว้ ซึ่งผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเด็กได้ ซึ่งผลงานที่นักเรียนสร้างขึ้นครูจะจัดเก็บไว้ในตู้ที่เตรียมไว้ เมื่อเด็กผลิตผลงานเรียบร้อยแล้วนักเรียนสามารถเข้าไปทำกิจกรรมตามมุมต่าง ๆ ภายในห้องศูนย์วิชาการได้ แต่มีข้อกำหนดไว้ว่าในแต่ละมุมเข้าได้ไม่เกิน 7 คน โดยมีกฎตั้งไว้ว่าก่อนเข้ามุ่มนักเรียนต้องหยิบไม้สีต่าง ๆ ที่ครูเตรียมไว้ให้ในแต่ละมุมเข้าไปด้วย หากใครไม่มีไม้สีประมุขห้ามเข้าไปทำกิจกรรมภายในมุ่มนั้น ทำขั้วโมงครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันทั้งห้อง โดยให้นักเรียนออกมาเล่านิทานหน้า

ชั้น ร้องเพลงให้เพื่อนฟัง ตามความสมัครใจ ในแต่ละครั้งที่นักเรียนเข้าไปเรียนในห้องศูนย์วิชาการ นักเรียนต้องระบายสีมุมที่นักเรียนเข้าไปทำกิจกรรมในแต่ละครั้งด้วย โรงเรียนได้จัดทำแบบประเมินแก่ผู้ปกครองประเมินเกี่ยวกับการให้บริการห้องศูนย์วิชาการแก่เด็กเพื่อให้ผู้ปกครองมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการและนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไขในการให้บริการต่อไป

7.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการของโรงเรียนที่ 2 ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บข้อมูลได้จากการสังเกต เนื่องจากโรงเรียนได้เลิกล้มโครงการจัดห้องศูนย์วิชาการแล้วโดยมีสาเหตุมาจาก ขาดบุคลากรประจำศูนย์ และห้องเรียนในการจัด และจากการสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ที่ผ่านมาได้เคยมีการจัด โดยมีผู้ปกครองของนักเรียนมาช่วยดูแลศูนย์วิชาการ

7.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตกิจกรรมในศูนย์วิชาการของโรงเรียนที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตจำนวน 3 ครั้ง และแต่ละครั้งเป็นห้องศูนย์วิชาการเดิมเพียงแต่ระดับชั้นของนักเรียนที่เข้าใช้บริการจะเปลี่ยนไป เนื่องจากโรงเรียนที่ 3 มีการจัดห้องศูนย์วิชาการเพียงห้องเดียว และให้บริการแก่เด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

สถานภาพของศูนย์วิชาการ

1) วัตถุประสงค์ของการจัดเพื่อสนับสนุนด้านการเรียนการสอน ให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในสภาพแวดล้อมที่มีสื่อ เกมที่ฝึกทักษะ กระบวนการทางความคิด เพื่อจัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพด้านความคิด ความเป็นอิสระ ความมีระเบียบวินัย

2) การให้บริการ ให้บริการแก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โดยมีตารางการเข้าใช้สัปดาห์ละ 1 คาบ/ครั้ง(75 นาที) และให้บริการนอกเวลาเรียนช่วงเช้า กลางวัน เย็น

3) บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน้าที่ปฏิบัติคือ ครูประจำศูนย์วิชาการซึ่งมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องศูนย์วิชาการ ครูแนะแนวและครูประจำชั้น มีหน้าที่ให้ข้อมูลพฤติกรรมของเด็ก ข้อมูลปฏิทินเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดสื่อ กิจกรรมเสริมแก่เด็ก

4) ปัญหาที่พบ คือ ไม่มีเครื่องมือที่มีมาตรฐานในการจัดหรือประเมินเด็ก

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ห้องมีขนาดกว้างขวางเพียงพอให้แก่เด็กทำกิจกรรม มีการจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่ม มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น มุมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจัดคอมพิวเตอร์ไว้บริการนักเรียน มุมสบาย มีเครื่องเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ มุมศิลปะ มีอุปกรณ์

ศิลปะ เช่น กระดาษสีชนิดต่าง ๆ ดินน้ำมัน เป็นต้น มุมภาษาไทยมีหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นไวท์บอร์ด ให้เด็กทำกิจกรรมพญานาค/เดิมนระ /วรรณยุกต์ มุมภาษาอังกฤษมีหนังสือภาพ เป็นภาษาอังกฤษ ภาพพลิกตัวอักษรเป็นภาษาอังกฤษ มุมคณิตศาสตร์ มีเกมต่าง ๆ เกี่ยวกับการ บวก ลบ คูณ หาร เช่น เกมบันไดงู สำหรับจัดเก็บแฟ้มสะสมงานของเด็ก

บรรยากาศการให้บริการ

1) พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่/ครู บรรยายให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนทำกิจกรรมการทดลองเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูคุมชั้น โดยชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับกฎระเบียบการใช้ศูนย์วิชาการ ตั้งคำถามให้นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนตอบ และหากนักเรียนไม่เรียบร้อยครูจะให้กลับไปห้องเรียน และมีการให้แรงเสริมด้วยวาจา

2) พฤติกรรมของนักเรียน ฟังการบรรยาย ทำกิจกรรมกลุ่ม โดยทำการทดลอง และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามมุมประสบการณ์ที่สนใจ

วิธีสอน

ครูอธิบายถึงเรื่องที่จะเรียนและกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติ ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา ครูให้นักเรียนทำการทดลองที่ครูเตรียมไว้ ซึ่งการทดลองนี้เป็นกิจกรรมรวมที่นักเรียนทุกคนต้องทำเหมือนกัน หลังจากทุกคนทำกิจกรรมการทดลองเสร็จแล้ว ครูจะให้นักเรียนเข้าไปเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ หากมุมใดมีปัญหาเด็กเกินจำนวนสื่ออุปกรณ์ที่เตรียมไว้ ครูบอกว่านักเรียนชาย ควรให้สุภาพสตรีได้เล่นก่อน ซึ่งพบว่านักเรียนชายไม่พอใจ ท้ายชั่วโมงเรียนนักเรียนผู้ชายขาดระเบียบ ครูจึงเปิดวิดีโอให้นักเรียนดู

7.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมในห้องศูนย์วิชาการของโรงเรียนที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตจำนวน 3 ครั้ง และแต่ละครั้งเป็นห้องศูนย์วิชาการเดิมเพียงแต่ระดับชั้นของนักเรียนที่ใช้บริการจะเปลี่ยนไป เนื่องจากโรงเรียนที่ 4 มีการจัดห้องศูนย์วิชาการเพียงห้องเดียวและให้บริการแก่เด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

สถานภาพของศูนย์วิชาการ

1) วัตถุประสงค์การจัด เพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสพัฒนาให้เต็มศักยภาพของตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กควบคู่กับการฝึกทักษะการเรียนรู้

2) การให้บริการ ให้บริการนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ตามตารางสอนในช่วงเวลาเรียนตามปกติ สัปดาห์ละ 1 คาบ โดยเด็กเข้าไปใช้บริการครั้งละ 50 นาที และการ

ให้บริการนอกเวลาเรียนคือ ช่วงเช้าเวลา 7.00-7.50 น. ช่วงกลางวัน ช่วงกลางวันเวลา 12.20-12.50 น. และช่วงเย็น เวลา 16.00-17.00 น.

3) นุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน้าที่ที่ปฏิบัติ หัวหน้าศูนย์ 1 คน มีหน้าที่ ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมกิจกรรมให้เด็กทำ เตรียมแบบฝึกและสื่อการสอนต่างๆ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ครูผู้ช่วย 1 คนมีหน้าที่ช่วยหัวหน้าศูนย์จัดกิจกรรม จัดป้ายนิเทศ จัดทำสื่อการสอน ควบคุมดูแลนักเรียนที่เข้าไปใช้บริการ ตรวจสอบงานนักเรียน ซ่อมแซม มสื่อ ทำความสะอาดห้อง และครูประจำชั้นซึ่งมีหน้าที่ช่วยดูแลนักเรียนขณะที่เข้ามาใช้บริการ โดยครูประจำชั้นต้องเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกับเด็กในห้องศูนย์วิทยาการทุกครั้ง การจัดมุมแต่ละมุม ภายในห้องครูประจำวิชาของมุนั้น ๆ จะมาช่วยแสดงความคิดเห็นและร่วมจัดกับครูประจำศูนย์ มีการจัดกิจกรรมพิเศษเพิ่มเติมคนละ 1 ครั้ง เช่นกิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการต่าง ๆ

ปัญหา เวลาที่จัดไว้ตามกำหนดในตารางเพื่อให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการมีน้อยเกินไป

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ห้องมีขนาดกว้างขวางเพียงพอให้แก่เด็กทำกิจกรรม มีการจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่ม บริเวณประตูทางเข้ามีการจัดเตรียมไม้สีต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้จับเพื่อเข้ามุมต่าง ๆ ตามสีที่ครูกำหนดไว้ มีสื่อต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ มีมุมต่าง ๆ เช่น มุมนักฟังจะมีเครื่องเสียง มุมคณิตศาสตร์มีแท่งไม้ ลูกคิด มุมนักอ่านมีหนังสือนิทานและหนังสือรูปภาพสีสันสวยงาม มุมภาษาอังกฤษมีแผ่นรูปการ์ตูนประกอบการเล่านิทาน ตัวต่อภาษาอังกฤษ มุมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีลูกโลก สีของจริง เช่น หอยทะเล มุมสบายจัดเป็นชั้น ๆ ลักษณะคล้ายบ้าน จัดตู้ไว้เก็บผลงานของเด็ก มีการจัดป้ายนิเทศ

บรรยากาศในการให้บริการ

1) พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่/ครู ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและทำกิจกรรมด้วยตนเองทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยครูมีการคุมชั้นด้วยวาจาและให้เพื่อนนักเรียนด้วยกันช่วยสังเกตคนที่คุยเสียงดังและให้รายงานครูให้ทราบ

2) พฤติกรรมของนักเรียน คือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามมุมประสบการณ์ที่ตนสนใจ ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล

วิธีสอน

ครูและนักเรียนร่วมพูดคุย โดยครูอบรมจริยธรรมและเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งห้องเรียน หลังจากนั้นครูจึงให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเข้าไปศึกษาหาความรู้เป็นรายบุคคลตามมุมต่าง ๆ วิธีการที่จะให้เด็กเข้าตามมุมต่าง ๆ เป็นจำนวนโดยเฉลี่ยเท่า ๆ กัน คือ ครูจะเตรียมไม้สีต่าง ๆ ไว้ที่โต๊ะเพื่อให้นักเรียนเลือกจับคนละ 1 อันเพื่อแบ่ง

กลุ่มเข้ามูตามสีต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ห้ามเข้ามูโดยไม่มีไม้ เมื่อนักเรียนเลือกเข้ามูแล้วนักเรียน
อาจจะทำกิจกรรมคนเดียวหรือทำกิจกรรมเป็นกลุ่มกับเพื่อนในมูเดียวกันก็ได้